

ANT

Haftalık Dergi • 28 Mayıs 1968 • Sayı: 74 • 125 Kuruş

SOSYALİSTLER
SANDIK BAŞINA

TİP

KÖYLÜYE TOPRAK
HERKESE İŞ

Senato basıldı

Devrimci gençleri zorbalıkla suçlandırıan sağcı öğrenciler geçen hafta kendileri daha da ıleri giderek Ankara Üniversitesi Senatosu'nu basmışlar ve profesörleri ölümlle tehdit etmişlerdir. Bilindiği gibi Ankara Üniversitesi'ndeki gerici ayaklanma, Atatürk Öğrenci Yurdu'nda bir öğrencinin AP'li arkadaşını tarafından vurulması üzerine baslatılmış ve suç solculara yüklenmek istenmiştir. Bundan sonra İlahiyat Fakültesi Öğrenci Derneği Başkanı Salim Egeli, gereği kadar gerici olmadıkları için değiştirilmiş ve İlahiyat Fakültesi'nde Hatice Babacan adlı öğrenci derslere başörtüsü ile girmeğe başlamıştır. Bu arada Mustafa Demiröz adlı öğrenci de ders sırasında bir öğretmene hakaret etmiştir. Her iki öğrencinin de disiplinsiz davranışları için fakülteden ihraç edilmesi üzerine İlahiyat Fakültesi'nin gerici öğrencileri dersleri boykot etmişler. Babacan ile Demiröz de Üniversite Senatosu'na başvurmuşlardır. Bu arada, İlahiyat Fakültesi Dekanı Hüseyin Yurdaydın öğrenciler tarafından fakülteye sokulmadığı için istifa etmek zorunda kalmıştır. İki öğrencinin müracaatlarını görüşmek üzere geçen hafta toplanan Üniversite Senatosu, kararı etkilemek isteyen sağcı öğrenciler tarafından basılmış, profesörlerin otomobilleri çevrilmiş, Dekan Yurdaydın ölümlle tehdit edilmiştir. Yukarıdaki resimde tehdit edilen dekan görülmektedir.

Çıkıncaya kadar...

■ NATO'YA HAYIR Haftasının kapanışı dolayısıyla bir basın toplantısı düzenleyen 17 devrimci öğrenci kurulunun başkanları, 19 Mayıs'ın da değerlendirmesini yaptıkları bir bildiri yayımlayarak şöyle demişlerdir: «Yozlaşmış 19 Mayıs'lara karşıyız. 19 Mayıs'ta gençliğin görevi stadyumlarda spor yapmak değil, NATO'ya hayır demektir. Bağunsızlık için NATO'ya hayır, 54 ikili anlaşmaya hayır, 101 tane yabancı üsse hayır diyoruz. NATO'ya hayır haftası bitti. Fakat NATO'dan çıkıncaya kadar NATO'ya hayır kampanyası devam edecektir.» Gençler daha sonra vilâyete giderek kapıya üzerinde «NATO'ya HAYIR» yazılı bir buket bırakmışlardır. Öte yandan, Ortadoğu Teknik Üniversitesi Öğrenci Birliği de bir bildiri yayımlayarak «Sloganımız bağunsuz ve demokratik Türkiye'dir. Bugünkü NATO'nun tüm olarak karşındayız. Ulusal bağunsuzluğumuz için her türlü mücadeleye hazırız ve ilkelerimiz için sonuna kadar mücadele edeceğimize demislerdir.

İlaç soygunu

■ Türkiye Hekimler ve Eczacılar Sendikası Başkanı Prof. Kazım Araz, yayınladığı bildiride «bazı ilaçların piyasadan toplanılmasını gerektirecek kadar bozuk olduğunu» belirtmiş. Sağlık Bakanlığı'nın vaadlerine rağmen, ilaç fiyatlarının ucuzlamadığını, aksine arttığını dikkat çekmiştir. Bildiride «ilaçların etkin maddeleri böylelerine bozuk ve fiyatları böylelerine pahalı olunca, en diyetli hekimin bile başarı kazanması beklenemeyeceğinden, bu hususa dikkat edilmesini ve Türkiye'nin yerli ve yabancı ilaç firmalarının at oynattığı bir pazar olmaktan kurtarılmasını bilhassa istiyoruz.» denilmektedir. Bildiride, ayrıca, Sağlık Bakanlığı'nın tutumunu yerilmekte, gıda kontrol işleminin aksak ve tehlikeli olduğu, düzenli yürütüldüğü, doğum kontrol işlerinin de yeniden gözden geçirilmesi gerektiği belirtilmekte, resmi mekanlar bu konularda gerekli tedbirleri almadıkları takdirde sendikaların soruna el koyacağı ve bu konudaki görüşlerini kamuoyuna açıklayacağı ifade olunmaktadır.

Üs kaldırıldı

■ Pakistan, 1960'da Amerikan U-2 casus uçaklarında kullandığı anlaşılan Peşaver yakınındaki hava üssünü kaldırdığını ilan etmiştir. Pakistan Milli Meclisi'nde bir konuşma yapan Dışişleri Bakanı Arşad Hüseyin, Peşaver Amerikan Hava Üssü'nün, Pakistan'ın Rusya ve Çin ile olan dostluğunu bozduğunu ve bu ülkelerde tepki uyandırdığını bildirmiştir.

Esrarengiz Gezi

■ AİSEC Olayları'ndan dolayı İstanbul'da devrimci gençleri mahkûm eden 4 Asliye Ceza Mahkemesi Yargıcı Sıtkı Karabel'in, bu kararı vermeden önce bir Ankara gezisi yaptığı öğrenilmiştir. Tutumu ve yargı usulünde yaptığı değişikliklerle iktidar çevrelerinin takdirini kazanan Sıtkı Karabel, 4 Mayıs'tan önce yaptığı Ankara gezisi sırasında Yüksek Hakimler Kurulu'ndaki bazı arkadaşlarını da ziyaret etmiştir.

Aşiret gibi...

■ Öğretmen Okulları Genel Müdürü Cevat Korkut görevinden istifa etmiş ve basına verdiği demeçte «Mülli Eğitim Bakanlığı, İlhami Ertem tarafından aşiret gibi yönetilmektedir» demiştir. Korkut, bugünkü yönetim şekli yüzünden Türkiye'de mülli eğitimle büyük tehlike içinde olduğunu, mülli eğitimden anlamayan Ertem'in isabetli fikirleri itiraz edenlere tahammül edemediğini belirtmiştir.

Amerika bölünüyor

■ California Valisi Reagan, gazete sahiplerine hitaben yaptığı bir konuşmada, federal hükümetin başında bulunanların çok konuşup az iş gören kişiler olduğunu belirttiğinden sonra Amerika'nın Johnson yönetimi altında «tamamen kontrolden çıkmış ve bölünme tehlikesiyle karşı karşıya kalmış bir ülke olduğunu» açıklamıştır. Reagan, «Savaş hemen hemen kaybedilmiş, şehirler gerçek bir keşmekeş içinde yuvarlanmış, enflasyon tehlikesi alabildiğine artmış, ittifaklar dağılma tehlikesi içinde düşmüş, bütün dünya doların otoritesinden güphe etmeye başlamıştır» demiştir.

CHP adayları!

■ Emekçilerin oylarını çekmek için CHP tarafından elçi adayları olarak gösterilen kişilerin gerçek kimlikleri ortaya çıkmaktadır. Bunlardan İstanbul'da Eminönü Belediye Meclisi için üye adayı olarak son dakikada liste başına getirilen Genel İş İstanbul Şubesi Başkanı Cemil Altan'ın, liste başına geçme garantisi almaya kadar AP'ye kayıtlı bulunduğu, Zeytinburnu Belediye Meclisi üye adayı Cemil Gider'in ise son dakikaya kadar AP'nin dümen suyunda giden bir sendikacı olduğu CHP kademelerinde dahi söylenmekte, parti içinde huzursuzluklara sebep olmaktadır.

Köleler güruhu

■ Amerikan uydusu Güney Vietnam'ın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Kao Ki, sivil savunmada görevli 2 bin kişiye yaptığı konuşmada, «Bütün dünya bizim gibi Vietnam'lı olan Ho Şi Minh ile Glap'a hayranlık beslerken biz nasıl oluyor da güneyde bu çapta bir tek kimse bulamıyoruz» diye sormuş ve cevabını da yine kendisi vermiştir: «Hiç şüphesiz bunun nedeni, memleketin yöneticileri arasında bir köleler güruhunun bulunmasıdır.»

İtalyan seçimleri

■ İtalya'da yapılan genel seçimlerde Komünist Partisi büyük ilerleme göstermiştir. Komünist Partisi 1963 seçimlerinde oyların yüzde 25,5'ini aldığı halde bu defa oy nisbetini yüzde 30'a çıkartmış ve oyların 8.570.476'sını almıştır. Böylece Komünist partisi, dört yılda yüzde 45 oranında bir artış sağlamıştır.

Mahkûm oldu

■ Akşam Gazetesi Yazı İşleri Müdürü Doğan Koloğlu, Çetin Altan'ın bir yazısından dolayı 4 Ağır Ceza Mahkemesi'nde yapılan duruşması sonunda, lehindeki bilirkişi raporlarına rağmen, 1 yıl hapis ve 4 ay sürgün cezasına mahkûm edilmiştir. Çetin Altan milletvekili dokunulmazlığına sahip bulunduğu için hakkında dava açılmamıştır.

Beraatini istedi

■ Kıbrıs buhranı sırasında eşinin Atina'ya sık sık telefonla bilgi verdiğini yazdığı için Turizm Bakanı Kürşad tarafından mahkemeye verilen gazeteci Necdet Onur'un duruşmasına Ankara Toplu Basın Mahkemesi'nde devam edilmiştir. Onur, savunmasında, olaya tanık olan bir çok kimseyle isminlerini vererek «Ben gazeteci olarak görevimi yaptım. Eğer suçlular varsa yakalamıp cezalandırılır diye düşündüm. Fakat, görevimi yaptığım için tutuklandım. 41 gün hapis yatım ve yargılanıyorum. Eğer benim iyi niyetim ve vatanseverliğim cezalandırılmamı gerektiriyorsa, ileride çocuklarıma ve torunlarıma, insanların bazen vatanlarına yararlı olurken de cezalandırılabilirceklerini anlatacağım» demiş, beraatini istemiştir.

Kitap toplatıldı

■ Kerim Sadı'nın A. Cerrahioğlu imzasıyla yayınladığı, «Türkiye'de Sosyalizm, 1848 - 1925» adlı eser mahkeme kararıyla toplatılmıştır. Türkiye'deki sosyalist hareketlerin tarihçesini anlatan kitapta Türk Ceza Kanunu'nun 142 maddesinin ihlal edildiği ileri sürülmektedir.

Sendikacılar grubu kazandı

TÖS İstanbul Şubesi'nin Kongresi geçen hafta yapılmıştır. Arkadaşımız Çetin Özek'in başkanlık ettiği kongrede yeni yönetim kurutuna İbrahim Aydın (başkan), Nuri Yıldırım (ikinci başkan), Mehmet Cimi (Yazman), Şemsettin Deveci, Harun Yıldırım, Cevat Akan ve Mehmet Öksüz, kurultay delegeliklerine de Doç. Dr. Çetin Özek, Hasan Arabacı, Süleyman Üstün, İbrahim Osmanoğlu, Tahsin Tekin ve Sadık Göksu seçilmişlerdir. Kongrede ayrıca «NATO'ya hayır» kampanyasını başlatan kuruluşlardan İ.T.Ü.T.B. Başkanı Harun Karadeniz de konuşurulmuş ve noticede TÖS İstanbul Şubesi de «NATO'YA HAYIR» kampanyasına katılma kararı vermiştir.

DİSK ödülleri

■ Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) tarafından ilk defa bu yıl ihdas edilmiş bulunan tiyatro ödülleri, en başarılı oyun yazarı olarak, Ankara Sanat Tiyatrosu'nun oynadığı 72. Koşuş adlı oyunu ile Orhan Kemal'e, «En başarılı rejisör» olarak da Ulvi Uraz Tiyatrosu'nda sahneye konan «Yalova Kaymakamı» adlı oyunun rejisörü Yurdaer Ergün'a verilmiştir.

Üç kovuşturma

■ İktidarın kitap yayıncıları aleyhindeki terör kampanyası devam etmektedir. İstanbul'da MAY Yayınevi yöneticileri hakkında, Upton Sinclair'in ünlü eseri «Petrols II» yayınladıkları için T.C.K.'nın 142. maddesine göre savcılığa kovuşturma açılmıştır. Ankara'da da, aynı maddeye dayanarak iki yayıncı hakkında kovuşturma yapılmaktadır. Sol Yayınları sahibi Muzaffer Erdost, General Glap'ın «Halk Savaşı ve Halk Ordusu» adlı eserini yayınladığı için, Bilim ve Sosyalizm yayıncıları sahibi Süleyman Ege ise Lin Piao'nun «Yaşasın Halk Savaşı'nın Zaferi» isimli kitabını yayınladığından dolayı komünizm propagandası yaptıkları iddiasıyla sorguya çekilmişlerdir.

Fermani'ye saldırı

■ Halk Ozanları Derneği Genel Başkanı Ağık Fermani, bugüne kadar kendi kaderlerine terk edilmiş olan aşıkları bir araya getirmek ve örgütlemek üzere bütün Türkiye'yi dolaşmaktadır. Fermani'nin bu olumlu faaliyeti, gerici çevrelerde büyük tepki yaratmıştır. Nitekim, Adana'da da çeşitli temaslar yaptıktan sonra İstanbul'a dönmek üzere otobüse bineceği sırada altı nureci, Ağık Fermani'nin üzerine saldırarak yüzünden yaralanmışlardır. Bu kalıplaşmış saldırı üzerine Fermani emniyete başvurmuş ve saldırganların hepsi yakalanmıştır. Halk Ozanları Derneği bir bildiri yayınlamakla «Çalışmalarımız hiçbir güç engelleyemeyecektir. Çünkü Derneğimiz, gücünü halktan almaktadır» demiştir.

Greve gittiler

■ Türk kanunlarını tanımayan Foster Wheeler Turkey adlı Amerikan şirketinin Ankara'daki işyerinde bütün Türk işçileri greve gitmiştir. Türkiye Yapı İş Sendikası, «Haklarımızı alana kadar greve devam edeceğiz» demektedir. Amerikan şirketi bu tutumunu sürdürdükçe, İstanbul'daki işyerinde de greve gidilecektir.

Referandum

■ Fransa'daki öğrenci gösterilerinin gittikçe şiddetlenmesi üzerine Cumhurbaşkanı De Gaulle televizyonda bir konuşma yaparak son olayların Fransız toplumunda büyük bir değişikliğin zorunlu olduğunu gösterdiğini kabul etmiş, daha sonra Fransa'yı yeni bir referanduma götüreceğini açıklamıştır. De Gaulle, hazırlanmakta olan referandumda milletin desteğini kazanabildiği takdirde, eğitimden tarıma, sanayiden kamu servislerine kadar gereken tüm alanlarda lüzumlu reformları gerçekleştirebilmek için bütün gücü ile çalışacağını söylemiş, referandumda reform tekliflerini kabul ettirmeyi takdirde gerçekleştireceğini açıklamıştır.

Mahkûm edildiler

■ Amerikan Altıncı Filosu'nun İstanbul limanını ziyaret sırasında Dolmabahçe'de çadır kurarak protesto gösterisinde bulunan üniversite öğrencilerinden Mehmet Şafak, Hasan Özasan, Adnan Elçi, Hüseyin Karşlı, Cevat Ercelali ve Veyal Sarısoğan altı ay hapis ve 500'er Lira para cezasına mahkûm edilmişlerdir. Gençler, kararı temyiz edeceklerdir.

SOSYALİSTLER
SANDIK BAŞINA

Önümüzdeki pazar günü seçim var. Bu bir genel seçim değildir. İktidarın değiştirilmesi imkânı yoktur. Bu bakımdan mahalli seçimlere ve kısmi senato seçimlerine iştirak oram, genel seçimlere göre daha düşük olmaktadır. Partilerin aldıkları oy miktarı da, genel seçimlere göre düşüklük göstermekte, vatandaşların hemen hemen yarısının son eğilimleri meçhul kalmaktadır. Temsil ettikleri sınıflar, getirdikleri çözüm yolları itibarıyla birbirinden hiç de farklı olmayan partiler için bu yetersiz sonuçlarla yetinmek normal karşılanabilir. Çünkü, bilinmektedir ki, burjuva partilerine verilen oylar, henüz bilinçlenmemiş kitlelerin hiçbir esasa dayanmayan, sadece aktüel gelişmelerin etkisinde biçimlenen iradelerinin son andaki yansımasıdır. Bu irade tezahürü, böyle iktidar değişikliğinin söz konusu olmadığı seçimlerde «tercih yapmama» yani oy vermeme şeklinde kendisini göstermektedir. Sokaktaki adam, yani seçmen vatandaş, aralarında hiçbir temel fark bulunmayan burjuva partilerinin tümünü birden hiç değilsen belirli dönemlerde veto etmiş olmaktadır.

Burjuva partileri için durum böyle olmakla beraber, bir temel görüş farkı ile diğerlerinden ayrılan, devrimci sınıfları temsil eden partilerin ara seçimlerdeki durumunu aynı şekilde mütalâa etmemek gerekir. Türkiye'de emekçi sınıf ve tabakaların tek siyasal örgütü olan sosyalist Türkiye İşçi Partisi'nin önümüzdeki seçimlerde alacağı oy miktarı bu bakımdan önemlidir. Çünkü bir sosyalist partiye oy verebilecek bilince ulaşanlar, kesin tercihlerini yapmış, yani çeşitli partiler arasında «tercih yapmama» alternatifini tamamen reddetmiş kimseler olmak zorundadır. Kesin bir tercih yapıldıktan, yani sosyalist kavgaya hiç değilsen oyları katılma iradesi gösterildikten sonra, o sosyalist hareketin mutlak başarıya ulaşabilmesi için bu tutum tam bir disiplin içinde, en ufak bir ihmale meydan vermeden her seçimde devam ettirilmelidir. Sosyalist insan, sosyalist partiye oy vermenin de, gerektiğinde sosyalist mücadelede uğruna can vermek kadar kutsal bir görev olduğunu asla unutmamalıdır. Sosyalist insan, yani kendisinin ve tüm insanların eğitim imkânları içerisinde sömürülmeden yaşamaları gerektiğine inanan, bu uğurda mücadeleyi göze alan insan, mücadelede başarının ilk şartının disiplin olduğunu bilir. Ve bir insan sosyalist mücadeleye samimi olarak katılıyorsa, bu disiplinin en basit uygulamasını, en önemsiz görünen seçimlerde dahi oyunu sosyalist örgüte vermekle göstermelidir.

Neden her seçimde sosyalist partiye mutlaka oy vermek gerekmektedir? Çünkü sosyalist parti, toplumun en devrimci, en dinamik sınıfının partisidir. Bu parti, bütün gelişme imkânlarını sonuna kadar zorlamak, burjuva partilerinin zaafı karşısında sağlam bir tutumla gücünü artırmak, hiç değilsen korumak durumundadır. Egemen sınıfların, siyasal iktidarı, devlet imkânlarını ellerinde bulundurdıkları bir ortamda, sosyalist partinin tek güvenliği, sosyalistlerin oy desteğidir. Mahalli seçimler ve kısmi senato seçimleri, bu oy desteğini göstermek bakımından sosyalist parti için mükemmel bir imkândır. Zira, ilgisizlik ve seçime iştirak oramının düşüklüğü dolayısıyla burjuva partilerinin tümü oy kaybederken, sosyalist partinin disiplinli oyları bir güç arızını ortaya koyacaktır. Bu, ızafî bir değerlendirme değildir. Disiplinli oyların önemi, sadece nicelik bakımından değil, nitelik bakımından da ağır basmaktadır. Sosyalist partinin, burjuva partilerinin aksine, artan, hiç değilsen eski miktarını koruyan oyları, egemen sınıfların bundan böyle toplumcu eyleme karşı düzenlemek isteyecekleri komploları önleyebilecek tek faktördür. Türk sosyalistleri, gelecek pazar günü bu gerçekleri bilerek hareket etmeli, TIP'e oy verme görevini mutlaka yerine getirmelidirler. Sosyalist mücadelede yer almanın ilk şartı budur..

Sosyalist Muhtarlar, Sosyalist Belediyeler için Sandık Başına

Gelecek pazar günü bütün Türkiye'de kısmi senato seçimi, belediye, muhtar, ihtiyar heyeti ve il genel meclis seçimleri ve milletvekili ara seçimi için 21 yaşını doldurmuş her Türk vatandaşı sandık başına gidecektir.

Ektidarın bütün baskılarına, sindirme çabalarına rağmen, bir aydan beri süregelen seçim kampanyası sırasında Anadolu'nun ve Trakya'nın ezilmiş halkı, tek sosyalist partiye, Türkiye İşçi Partisi'ne daha büyük bir güvenle sarıldığını göstermiş, bilinçli kitleler, TİP hatiplerini ve kendi aralarından çıkan TİP adaylarını bağrına basmıştır.

Seçim kampanyası, TİP'in artık belli merkezlerde gelişen bir hareket olmaktan çıktığını, bütün yurt sahna yayıldığını, köy köy, mahalle mahalle örgütlenip geliştiğini ortaya koymuştur.

Bazı yerlerde, seçim bölgesine TİP'ten başka hiçbir partinin temsilcisi sokulmamıştır.

Meseli Ordu'nun Mesudiye ilçesinde halk, CHP milletvekillerini ilçeye sokmadıkları gibi, AP milletvekillerini de hakaretlerle kovalamışlar, buna karşılık, TİP Milletvekili Adil Kurtel ve arkadaşlarını sevgi gösterileriyle karşılamışlardır.

19 Mayıs Pazar günü Eskişehir'in Alpu Bucak'ta TİP ve AP sözcükleri karşılaştı. TİP İl Başkanı Turgut Kazan bir kahvehane'de halka konuşurken AP'li toplantıyı sabote etmeye ve TİP yayın organlarını yırtmağa kalkmışlardır. Bunun üzerine halk galeyana gelmiş ve AP'li yuhalamaya başlamıştır. Halkın galeyana karşısında AP Milletvekili İsmet Anı ve arkadaşları patişe kapılmış ve kendilerini korumak için jandarma celbetmek zorunda kalmışlardır. Olayların büyümesini, TİP İl Başkanı yaptığı yatıştırıcı bir konuşma ile önemi ve AP'li'leri de hırpalanmaktan kurtarmıştır. AP'li, halkın tepkisi karşısında hiçbir konuşma yapmadan ilçeden ayrılmışlardır.

Buna benzer olaylar yurdun hemen her tarafında görülmekte, emekçi halk bilinçlendiğini, artık sömürücülerin oyunlarına gelmeyeceğini göstermektedir.

TİP'in bu atmosfer içerisinde gireceği önümüzdeki seçimlerin başlıca amacı, yurt düzeyinde mahalli yönetimlerin yer yer sosyalistlerin eline geçmesini, sosyalist belediyeler kurulmasını sağlamaktır. Sosyalist belediye başkanları, sosyalist belediye meclis ve il genel meclis üyeleri, sosyalist muhtarların iş başına geldiği yerlerde halk, kendisinden yana bir ikratın somut örneklerini görecektir, 1968 seçimlerinde daha isabetli tercihler yapmak beklenmektedir.

Bu gerçek, TİP'in geçen hafta yayınlanan seçim bildirisi'nde de ortaya konulmuştur. Tür-

kije'nin durumunun özülü bir değerlendirmesinin yapıldığı bildiride TİP'in diğer partiler karşısındaki yeri incelenerek şöyle denilmektedir:

"AP ile CHP arasındaki mücadele, bu düzeni değiştirmek üzerine değil, bu düzeni yönetme üzerine bir kavgadır. Bu durumda emekçi halkın siyasi bir güç olarak saflarında toplandığı Türkiye İşçi Partisi, AP ve CHP karşısında halkı iktidara getirip bu düzeni temelden değiştirecek tek yoldur.

Yüzyılların tecrübesi göstermiştir ki, toprak ağalarından, tefecilerden ve sömürücü sermayedar patronlardan ve bunların adamları ve partilerinden emekçi halka hayır gelmez, bunlardan medet ve merhamet beklenemez. Emekçi halkımız, kendi partisinde toplanıp kendi işini bizzat kendisi yapacak, kendi hakkını bizzat kendisi koruyacak ve alacaktır.

İşte Türkiye İşçi Partisi bu partidir. Emekçi halkımızın kendi partisidir. Emekçi halkı-

mız TİP içinde, yüzyıllardır kendisini hor ve fakir görenlerin, adamları saymayanların karşısına dindik dikilmekte ve hakları için pençeleşmektedir.

İşte gene bunun içindir ki, bütün sömürücü sınıflar, hep beraber, bütün kuvvetleri, gazeteleri, partileri ve adamlarıyla TİP'e karşı kaba kuvvetle ve en hayasız yalan ve iftiralarla saldırıya geçmişlerdir. Fakat ne taş sopah saldırılarla, emekçi halkımızın bilinçli ve yiğit önderleri olan partili kardeşlerimizi yıldırabilmişler ne de yalan ve iftiralarıyla emekçi halkımızı aldatabilmişlerdir. Bu gayretlerine rağmen, TİP, dalga dalga saflarına katılan

emekçilerle hergün biraz daha güçlenmekte ve büyümektedir.

TİP, emekçi halkı iktidara getirerek bugünkü bozuk düzeni halk yararına değiştirecek, tam bağımsız ve gerçekten demokratik bir Türkiye kuracaktır.

AP'deki çekişmeler

Odalar Birliği genel kurulunda bir kez daha karşı karşıya gelen AP içindeki Müslüman Kardeşler ile Mason Braderler mücadelesinde, Müslüman Kardeşler yenik düşmüşlerdir. Yenilginin acısını çıkarmak için harekete geçen Müslüman Kardeşler, AP'nin Ankara Belediye Başkan adayı Ekrem Barlas'ı eski defterleri açarak yıpratmak için harekete geçmişlerdir. Bilindiği gibi Barlas, Demirel tarafından AP. Ankara teşkilatının direnmesine rağmen aday gösterilmiştir. Bunun tek nedeni Barlas'ın Mason olmasıdır...

Şûle Şûlelendikçe

Tribünler hancahınc, kısm-ı ekserini erkeklerin teşkil ettiği seyircilerle dolu. Kışkoca stadda herkes heyecan içinde. Bihassa erkekler, fudeta nefes almaktan çekiniyorlar.

Veli Bey ve fakülte oğlu Ersan da bu kalabalığın içinde. Onlar da heyecanlı...

İşte ahir zamanımızın İslâm ulularından, müridemiz, nümune-i faziletimiz, sakma-bağ, Şûle Yüksel Şenler Bugün gazetesinin 20 Mayıs, 1968 günlü sayısında böyle yazıyordu.

Veli Bey ile oğlu heyecanlıydı, çünkü az sonra sahaya çıkacak kızlar arasında Veli Beyin son sınıfındaki güzel kızı da vardı.

Nitekim, mayoları andran, vücutlarına sımsıkı yapışmış beyaz şortlarıyla sahaya bir gurup gösterişli genç kız çıktı ve tatlı bir valsün nağmelerine uyarak ritmik hareketlerle sağa sola, öne arkaya doğru yatarak, birer dansöz, birer balerin edâsıyla dans edencesine sahaya bir haytan bir başa doluşmağa başladılar. Biraz sonra müzik hıslanmış, havada ve yerlerde çıplak kol ve bacakların çıkmış olduğu kavislerden başka bir şey görülmez olmuştu.

Veli Bey ile oğlu ön sırada, sağdan üçüncü duran kızını, kardeşini költükleri kabara kabara seyredirken, arkadan bir ses, sağdan üçüncü kızı dair bir söz etti. Bunun üzerine, tribün karmakarışık oldu; arkadaki sesin sahibini Veli Beyin ve Ersan'ın elinden güç kurtardılar. Veli Bey bayılmıştı. Ersan, ellerini yüzüne kapatmış, huşu huşu ağlıyordu...

Ve ön sırada, sağdan üçüncü kız... binlerce erkeğin hayâ duygularını parçalayan sözleri ve şehvetten kudurmuş gözleri önünde hâlâ öne-arkaya, sağa sola yatıp kalkıp, çıplak bacak ve kollarıyla havada kavisler çizerek, dans (!) ediyordu!..

Ve tribünlerden bu haysiyet-giken hâdiseye şahit olan Şûle Hatun ucundan kan damlayan kalemiyle şöyle cûşa geyiyordu:

Evet, 19 Mayıs...

Halk ağzındaki yaygın ve o nispete doğru tabiriyle: **BALDIR BACAK BAYRAMI!**

Dün; stadyum ise, bizim tabirimizle yine bir et pazarı, et panayırı halinde idi.

Dün; nice Veli Beylerin kızları, nice Ersan'ların kızkardeşleri, kan çanağı hâline gelmiş, kudurmuş gözleri önünde yine bir sağa, bir sola, bir öne, bir arkaya yatıp kalkıyorlar...

Dün; iffet ve hayâ sembolleri olan örtüleri uğruna şehid olmuş nice Ayşe hatunların torun ve evlâtları yine sağdan ikinci, üçüncü ya da beşinci oluyorlar...

Ey bir avuç iffet fukarası gürühtan münecceh, iffetli, mükedder milletim! Sella gibi yaş akır!

Ağla... Ağla!.. Ağla ki: o seller belki ancak namusunu temizler!

Bu satırları okuyunca, milletçe namusunuzu nasıl temizleyeceğiz diye benim de içine, sahl söylüyorum, bir korku düştü. Şûle Bacımın sözüne uyup, ağlayın, dedim, ağhyamadım. Huyum kurusun, güc ağlarım benim. Allah'tan o, Bugün gazetesinin birinci sayfasını çevireceğimi tuttu... Şûle Bacımın Duyuşlar sütünü, biliyorsunuz, ikinci sayfasıdır... Bir de ne göreyim: Baldir-bacak Gösterileri Yapılmadı diye bir haber... Yağışlar yüzünden 19 Mayıs gösterileri, yani Veli Beyin kızları ve Ersan'ların kızkardeşlerinin kan çanağı hâline gelmiş, şehvetten kudurmuş binlerce erkeğin gözleri önünde öne-arkaya, sağa sola yatıp kalkıp, çıplak bacak ve kollarıyla havada kavisler çizmeleri, Veli Vefa Poyraz'ın emriyle Mayıs'ın 22'sine ertelenmiş ve bu, radyo kanahyla

halka duyurulmuş... Tabii, bu duyuru Şûle Bacımın o iffet-sevici muhayyilesiyle genç kızlara ait bir takım çıplak kol ve bacakların çimenler üzerinde kavisler çizdiğini gönül gözleriyle görmesine engel olamamış!

Bugün gazetesinin gine o sayısında, gine birinci sayfada Sosyalist Her Zaman Yalan Söyler manşetli bir yazı daha var... Bu namussuz sosyalistler kendi bağlarına yalan söylese bir şey değil, Şûle Bacımın da ifsad ediyorlar demek! Yanda bir başlık daha: Yalancının Mumu Yatsıya Kadar Yanar diye... Gazete bu haberde Her işleri yalan, istismar ve şahısları hedef alıp iffira atmak olan samimiyetsiz, art düşünceli sosyalist züppelerin ve iman, ahlak, fazilet yoksunu şehvet esiri bir takım talebelerin bir yalanın daha ortaya çıkartıyor! Onlar bir boroşur yayınlamışlar, Bugün gazetesini buna dair bir haber vermiş, sosyalistler de, cibilliyetleri icabı, bu haberi yalanlamışlar!.. Mesele bundan ibaret... Asıl önemlisi, bu haberin alt başına atılan üçüncü manşet: Hakikat Çıplak Gezmeyi Sever deniyor... Müccessem ve müşahhas Hakikat olan Şûle Hatun acaba ne der bu Çıplak Gezme faslına? Ne diyecek, camm, ben de çocuk gibi soruyorum... Hakikat yoluna baş koymuş bir kere Şûle Bacımın, o uğurda soyunsa ne lâzım gelir!.. Hele Hakikat oduyla bütün yapıp tutuşsun, alavlanıp şûlelensin!.. O zaman işte, öyle ön sırada, sağdan üçüncü kız gibi baldırını bacasını göstermek için değil, Hakikat'ın nemene gey olduğunu ifşa için parşafını, baş örtüsünü atar, ıryan olur, çıplak bacak ve kollarıyla havada kavisler çizmeğe başlar... Ve biz de Hacıvat'ın ağzıyla şu beyti şehvetle filân değil, büyük bir huşu içinde okuruz:

Meş'aleyle şûlelendikçe beyaz ayinesi, Bak ne sûret gösterir mir'at-ı devran perdesi!..

Can YÜCEL

SOSYALİST YÖNETİMLERE DOĞRU...

Müslüman Kardeşler şimdi, 1965 Kasım ayında yayınlanan Cumhuriyet Senatosu Tutanak Dergisi'nden aldıkları bir listeyi çoğaltarak dağıtmaktadırlar. AP, Maraş Senatörü Nedim Evliya Adalet Bakanı'ndan 27 Mayıs'tan sonra çeşitli yolsuzluklar yaptıkları iddiası ile yüksek dereceli devlet memurlarını kimlerin ihbar ettiğini sormuş ve soru Adalet Bakanlığına yazılı olarak cevaplandırıldıktan sonra Cumhuriyet Senatosu Tutanak Dergisinde yayımlanmıştır. Müslüman Kardeşler, yapılan açıklamada yer alan 101 muhbir'den işlerine geleni aldıkları listelerin başına, AP'nin Ankara Belediye Başkanı adayı Ekrem Barlas'ı koymuşlardır.

Tutanak Dergisi'nde yayınlanan cevapta, muhbirler hakkında geniş bilgi verilmekte ve 27 Mayıs'tan sonra 350 yüksek dereceli memur hakkında soruşturma açıldığı, bunlardan 27'sinin mahkemeye verildiği, 40'ı hakkında takipsizlik, 21'i için de men'i muhakeme kararı verildiği, bütün davalar dolayısıyla 97 milyon 734 bin 520 lira 42 kuruş haksız iltisabın söz konusu olduğu açıklanmaktadır.

AP'nin yalnız Ankara teşkilatında değil, bütün teşkilatta ön seçimlerin sonuçları ile ilgili büyük antlaşmazlıklar patlak etmiştir. İzmir'de, Karaoğlu ve arkadaşları seçimi kazanmak için hiçbir çaba harcamayacaklarını ilân etmişler, Bursa'da ise, Kasım Önadım'ın ayak oyunu ile adaylığı kaybeden eski başkan, bağımsız olarak adaylığını koymuştur. Böylece, Bursa'da AP kesin olarak ikiye bölünmüştür. Seçimler dolayısıyla Demirel'in dümenlediği gezilerde, AP içindeki çatışmaların daha da gelişmesi ve bu çatışmaların senato yenileme seçimlerini de etkilemesi sürpriz olmayacaktır. Bunun sonucu ise, AP'nin bir çok yerde gerilemesi ve ilk büyük kongrede Süleyman Bey'in devrilmesi olacaktır...

Petrol üzerine yeni oyunlar

1968'in ilk beş ayı içinde Türkiye'de petrol üzerine yeni ve korkunç oyunlar oynanmış, buna direnen devlet görevlileri susturulmuş, yabancı şirketlere yeni imtiyazlar tanınmıştır.

Petrol üzerine oynanan oyunlar ve bunların içyüzünü şöyle özetlemek mümkündür:

Türkiye'nin petrol sorunu dört ana noktada toplanır:

1 — ARAMA

Yurdumuzdaki yabancı petrol şirketleri arama bahanesi ile petrol olan bölgeleri kapatmakta ve gerekli aramaları yapmamakta, bulduğu petrolü değerlendirecek teşebbüslerde bulunmamaktadır. Bulunan her petrol, o yabancı şirketin dünya ölçeğindeki çıkarlarına göre değerlendirilmekte ve Türkiye'nin çıkarları gözönünde bulundurulmamaktadır.

2 — HAM PETROL

Türkiye'deki yabancı petrol şirketleri, özellikle Amerikan petrol şirketleri, yurdumuzu bir petrol üretici olarak değil, ham petrol pazarı olarak kabul etmektedirler. Libya'da el koyduğu zengin petrol yatakları nedeni ile büyük ham petrol stokuna sahip bulunan Amerikan şirketleri, bunu hem Akdeniz'de değerlendirmek hem de yeni pazarlar bulmak için çaba harcamaktadırlar. Bulunan pazarlardan biri de Türkiye'dedir...

3 — RAFİNERİLER

Yabancı petrol şirketlerinin Türkiye'ye devamlı ham petrol satmayı garanti altına almak için başvurdukları yol, rafineriler kurmak ve bu rafinerilerin ham petrol ihtiyacını karşılamak hakkını almalarıdır.

Türkiye'deki yabancı şirketlerin elinde üç milyon ton kapasiteli ATAŞ, iki milyon ton kapasiteli İPRAŞ rafinerileri vardır. Tamamen Türkiye'nin olan tek kuruluş BATMAN rafinerisidir.

Sovyetler Birliği ile imzalanan anlaşma ile kurulması kararlaştırılan ve tamamı Türkiye'nin olacak üç milyon ton ka-

Seçim ve baskı

Yaşar Kemal

KIRK yıldan bu yana solcuların hayatı Türkiye'de bir Cehennem hayatı olmuştur. Solcular, suçlu ya da suçsuz, cezaya uğratılmışlardır. O günün yöneticisi solcuya hangi cezayı uygun bulmuşsa, o cezayı vermiştir. Solcu dayak yemiştir, solcu öldürülmüştür; solcuyu öldüren polis de, başkalarıysa da, ellerini kollarını sallaya sallaya dolanmışlardır. Solcu işsiz kalmış, aç bırakılmış, işkence görmüş, Solculuk aleyhine öylesine bir propaganda yapılmıştır ki, solcuların anası babası bile solcudan korkmağa başlamış, onlarla bütün ilgilerini kesmişlerdir. Dünyanın en iğrenç baskıları karşı karşıya kalan solcuların bir kısmı hapishanelerde, bir kısmı timarhanelerde ölmüş, bir kısmı tabutluklarda öldürülmüş, intihar süsü verilmiştir. Sabahattin Ali gibi dünyanın hangi edebiyatında olursa olsun o edebiyata onur kazandıracak birisi, öldürülüp, ölüsü sınır boyuna atılmıştır.

Türkiye İşçi Partisi kurulduktan sonra da geleneksel usullere başvurulmak için her şey yapılmıştır. Anayasanın öngördüğü bir partiye kanuni olarak, hukuki olarak hiçbir şey yapılamayan burjuvalar, Anayasa dışına çıkarak meclis dışında ve de içinde olmadık baskılara başvurmuşlardır. Yedi yıldır Türkiye İşçi Partisi'nin başında bir baskı rüzgârı estirilmiştir. İşçi Partisi her zaman kapatılma tehdidiyle karşı karşıya bırakılmıştır. Burjuva gazeteleri her seçimden önce İşçi Partisi kapatıyor, diye manşetler çekmişlerdir. Bütün yıl yöneticiler su ya da bu sebeple İşçi Partisini kapatmak için araştırmalar yapıldığı haberini yaymışlardır. İşçi Partisi kurulduğu günden bu yana taşlı sopalı saldırılara uğramıştır. Bu saldırılarda ölüm halinde dövülenler olmuş, partiler, evler basılmış, İşçi Partililer daimi bir tehdit altında, ölüm korkusu içinde yaşamışlardır. Kim ki İşçi Partiliyse işinden kovulmuş, aç bırakılmış, türlü iftiralara uğratılmıştır. Şu burjuva demokrasisinde bir kısım insanlar, emekçiler, köylüler burjuvalardan başka türlü düşünüyordular diye Türkiye onlara bir sürgün toprağı, bir kos-koca hapishane yapılmıştır. Hele küçük kasabalarda sosyalistlerin hayatı yaşanmaz hale getirilmiştir. Burjuvalar, gazeteleri, konuşucuları, ellerindeki bin türlü baskı araçlarıyla dünyanın en rezilce baskılarına başvurarak solcuları sindirmek için girmişlerdir. Anadolu'daki her solcunun hayatı bu yüzden birer kahrmanın hayatı olmuştur. Bir gün Türkiye İşçi Partisi'nin kahraman üyelerinin çektiğilerin dökümü yapıldığında görülecektir ki, Türk solcuları insan soyunun en onurlu, en çok başı belaya girmiş, sonuna kadar namuslu, sonuna kadar direnmis insanlarıdır. Bir gün Türkiye'de bu kahramanların boy boy heykellerini göreceğiz. Solculara Türkiye Cumhuriyeti devletinde tamamen aynı dav-

ranılmıştır. Devlet yalnız burjuvaların faydalarına işleyen bir düzen haline getirilmiştir. Solcular için hükümetler, kanunlar yalnız birer baskı aracı olarak kullanılmıştır. Devlet de solculara hiçbir hayat hakkı tanımamıştır. İkinci sınıf bir vatandaş gibi bile davranılmamıştır solculara. Bütün anlamıyla onlara hiç bir hayat hakkı tanınmamıştır.

Bütün bu gayri insani, gayri hukuki, gayri kanuni davranışlar içinde burjuvalar hayasızca bir aldatmayla demokrasi yaptıklarını söylemişlerdir. Türkiye'deki demokrasi yutturmacası dünyanın en büyük yalanıdır. Türkiye'de Anayasa diye bir şey kalmamıştır.

Türkiye İşçi Partisi'nin karşılaştığı kanunsuzluklara, Anayasa dışı zulümlere karşı demokrasiyi savunduklarını söyleyen gazeteler, öteki muhalefet partileri de, garip bir korku, daha doğrusu garip bir razılıkla sasmışlardır. Demokrasi savunuculuğu yapan birçok kurumlar sasmışlardır. Bu işle, bir kısım insanlara düşüncelerinden dolayı yapılan zulümle demokrasi dedikleri bu yutturmaca sonuna kadar yürümez. Bir gün Türkiye'de gerçek bir demokrasi kurulsun bunun gereği de yalnız ve yalnız Türkiye İşçi Partisi'nin olacaktır. Bir gün Türkiye'de Anayasa tamamen uygulanırsa, bu zulümlerden zulüm beğen yapılmış Türk emekçilerinin sayesinde olacaktır.

Bu seçimde de elatından, ya da açığa korkunç bir baskı rüzgârı estirdi. Taşlı sopalı Adalet Partililer gene ortaya çıktılar. Adalet Partisi milisleri polislerle işbirliği yaptılar, mitingler, toplantılar bastılar. Türkiye çapında, köyünden kentne kadar büyük bir terör havası estirdiler. Buna karşı yalnız zulme uğramış Türkiye İşçi Partisi sesini yükseltti. Demokrasiyi savunuculuğunu yapan öteki muhalefet partileri sustular. Gazeteler sustular. Hani siz demokrasiyenin, Anayasadan yanaydınız? Bir CHP nin mitingleri basılsaydı, basın böyle mi davranırdı? Bir CHP, bir tek CHP taraftarı herhangi bir TIP'linin karşılaştığı bir davranışla bir gün bile karşılaşıldı kıyamet kopmaz mıydı?

Olagelen olaylardan anlaşıyor ki, Anayasayı savunan bir tek parti var Türkiye'de, o da İşçi Partisi. Bir gün herhangi CHP'li böyle bir baskıya uğrarsa, herhangi YTP, İP, MP, İ, biz Anayasayı aynı şekilde savunacağız. Bizim basın organlarımız baskıya karşı aynı şiddetle çıkacaktır.

Elatından, yada açığa sürdürülen baskıdan dolayı Türkiye'deki seçimler gayrimutludur. Bu baskılar sürüp gittikçe de yapılacak bütün seçimler gayri mutlu olacaktır. Anayasa tamamen uygulandığı zaman da, tarih karşısında da baskıyı sürdürenler suçludurlar. Cezalarını çekeceklerdir.

pasiteli İZMİR RAFİNERİSİ'nin kuruluşu, yabancı şirketleri yeni tedbirler almak için harekete geçirmiştir. Yabancı şirketler acele su dolapları çevirmişlerdir:

— Petrol Dairesinden, birkaç ay önce Petrol Kanunu hükümlerine göre Amerikan şirketleri MARMARA RAFİNERİSİNİ kurma hakkını almışlardır.

— Gene Petrol Dairesi'nden, İPRAŞ'ın kapasitesinin beş milyon tona çıkarılmasını sağlayacak tevsi yetkisi yabancı şirketlere kolaylıkla alınmıştır.

Bu konu üzerinde önemle durmak gerekmektedir. Çünkü, Türk petrol rafineri sanayiinde 1970 yılında 7-8 milyon tonluk bir üretim artışı olacaktır. Satış istasyonları tekeli yabancı şirketlerin elinde olduğundan, fazla üretim devlet işletmelerinin zararına yol açacaktır. İpraş

Rafinerisi'nin tevsi için harekete geçilmesinin altında yatan gerçek ise başkadır. Caltex şirketi ile yapılan anlaşmaya göre, şirketin kuruluşundan beş yıl sonra rafineriyi Türkiye'ye bırakması gerekmektedir. Bu tevsi ile, rafinerinin Türkiye'ye teslimi otomatikman onbeş yıl etelenmiştir. Ayrıca, İpraş rafinerisinde işlenecek ham petrol Caltex şirketinden alınacaktır. Caltex şirketinin Türkiye'ye en pahalı ham petrolü satan yabancı şirket olduğu göz önünde bulundurulursa, dönen dalavere'nin büyüklüğü kendiliğinden ortaya çıkacaktır.

4 — AĞIR PETROL YAĞLARI

Türkiye'de madeni yağlar üretimi ile ilgili ilk önemli proje Sovyetler Birliği'nin İzmir Rafinerisi'nde gerçekleştirilecektir.

Petrol pazarında en kârlı iş alanı ağır yağlardır.

İzmir profesinin esaslarını öğrenen Mobil'e bağlı Türk-Petrol ve Madeni Yağlar Anonim Şirketi tarafından kurulacak Marmara Rafinerisi'nde, madeni yağ üretimi de ele alınmıştır. Ayrıca İpraş'ın tevsi amaçlarından biri de madeni yağ üretmektir. Görüldüğü gibi, Türkiye'yi bir açık pazar kabul eden yabancı şirketler, madeni yağ üretiminde de fazla kapasite yaratacaklar ve bu yoldan da Türkiye'yi zarara sokacaklardır.

Devlet organları eliyle, yabancı şirketlere, Türkiye'yi zarara sokacak imtiyazlar verilmesine devam edilmektedir. Petrol şirketleri yurdumuzda istedikleri gibi at oynatmakta ve «Devr-i Süleymana da paylarını almaktadırlar. Bunlara karşı çıkanlar ise susturulmaktadır.

Gedikli fetvacı Dönmezer'in yeni marifeti!

Atatürk'ün nutku da yargılanıyor

ANT aleyhine açılan davalarından birinde, gedikli bilirkişi Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezer'in fetvasıyla, birinci kurtuluş savaşımızın lideri ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün bir konuşması «komünizmi övmek» olarak yargıç önüne çıkarılmıştır.

Bilindiği gibi, Sovyet İhtilali'nin 50. Yıldönümü münasebetiyle arkadaşımız Fethi Naci «EKİM İHTİLALİ 50 YAŞINDA» başlıklı bir yazı yazmış ve yazının sonuna da, Atatürk'ün, Erzurum Milletvekili Durak ve arkadaşlarının Şark Cephesi kuvvetlerinin mütecavizlere mukabele etmemeleri sebeplerinin bildirilmesi hakkındaki sual takriri üzerine 14 Ağustos 1920'de Millet Meclisi'nde yaptığı bir konuşmayı koymuş bulunuyordu. «Atatürk'ün Söylev ve Demecleri» isimli kitabının birinci cildinin 94 ve 95. sayfalarında yer alan konuşmasında Atatürk şöyle diyordu:

«Arkadaşlar, cümlemeniz malumdur ki, Harb-i Umumi'nin son senelerinde Rusya dâhilinde iftilak eden inkılâp, insanların emperyalist-i mülakasını teşkil eden fakir halk içinde, bilhassa bu halkın en çok mihnete ve meşaka (zahmet) ve ıstırapa mâruz kalmış olan amele sınıfı içinde, eskiden beri mevcut olan sosyalistik maksad-i hakikiyesini (hakiki maksatlar) ve gayatını (amaçlar) ilân etti. Daha vâzih, daha bârız ve daha şedit bir surette ilân etti. Ve umumî beşeriyetin emperyalist ve kapitalist idarelerin tahakküm ve tağallüb-ü zalimanesinden (zalimane zorbalık) kurtulmasını bir hedef ittihaz etti ve son ameli noktası da, bu gayeye bütün beşeriyeti iştirak ettirmek için teşebbüs alması idi. Ruslar, Çar'ın idare-i müstebidesi altında takip eden harp senelerinin teyid ettiği sefalet neticesinde bu hissiyatı âzami derecede te miye etmişlerdi (nemalandırmışlardı, geliştirmişlerdi). Memleketlerinin gayet vâsi olmasına ve bir çok avamıl (âmiller) ve şerait-i tabiiyeyi (tabii şartlar) haiz bulunmasına istinaden bütün dünyanın emperyalistlerine karşı ilân-ı husumet ve ilân-ı harb etmekten çekinmediler. Garp emperyalistleri de bütün kuvvetlerini; bütün kudretlerini, bütün vesaltini kendi aleyhlerine istinad ettikleri halde, yaptıkları hareket-i inkılâbî bugüne kadar kemali muvaffakiyetle yaşatmaya muktedir oldular. Bolşeviklerin bilhassa son günlerde Lehistan dahilinde tevail eden muvaffakiyatı ve muzafferiyatı cidden inkılâplarının pek mesut, pek parlak ve pek mühim bir neticesidir. İslamiyetin en âli kalde ve kanunlarını ih-tiva eden Bolşevizmin bizim dahi mevcudiyetimize kasdetmiş olan müsterek düşman aleyhin-

de, bugün ibraz etmiş (kazanmış) bulunduğu zafer, bizim için de şayan-ı teşekkür bir neticedir.»

Cumhuriyet Savcılığı, Fethi Naci'nin yazısı aleyhinde soruşturma açarak bilirkişi Dönmezer'den mütalâa istemiştir. Dönmezer ise, yaptığı inceleme sonunda, yazının diğer kısımlarında suç unsuru bulunamamış, ancak Atatürk'ün bu tarihi konuşmasının yazı metninde kullanılmaması suretiyle «komünizmin övüldüğü» mütalâasını vermiştir. Dönmezer'e göre, Atatürk bu sözlerinde samimi olmayıp, o günün şartlarına göre ve gerçek düşüncelerine aykırı olarak bu şekilde konuşmuştur.

Dönmezer'in raporu üzerine Cumhuriyet Savcılığı hiç tereddüt etmeden Fethi Naci ve o sayıdaki sorumlu müdürümüz Yaşar Uçar aleyhine Türk Ceza Kanunu'nun 142. maddesine göre «komünizmi övmek» iddiasıyla Ağır Ceza Mahkemesinde dava açmıştır.

Davanın duruşmasına geçen Çarşamba günü İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde başlanmıştır. Duruşmada ilk olarak Fethi Naci'nin sorgusu yapılmıştır.

Her yazıya «SUÇ» damgası vuran Dönmezer namındaki döner-fetvacı nihayet Atatürk'ü de oportünistlik ve «komünizmi övmek» le suçlamağa kalktı!

Fethi Naci, sorgusunda, Sovyet İhtilali'nin 50. yıldönümü dolayısıyla bütün dünya basınında olduğu gibi, ANT Dergisi'nde de bu konuda yazılar yayımlandığını, kendisinin de dava konusu yazıyı bu münasebetle kaleme aldığını belirttikçe şöyle demiştir:

«Ben bu yazıda herhangi bir değerlendirmeye yapmaksızın, İhtilalin tarihçesini, gelişmesini, elde ettiği sonuçları istatistik rakamlarına dayanarak olduğu gibi verdim. Esasen bilirkişi de, benim bu istatistiklere dayanarak incelememde herhangi bir suç unsuru görememiştir. Ancak, Atatürk'ün nutkunu almanızı bir suç unsuru olarak kabul etmiştir. Bu durumda suçlanan, bizzat Atatürk olmaktadır. Üstelik bilirkişi, daha da ileri giderek Atatürk'ün dış politikasının tutarlı bir dış politika olmadığını, O'nun özel şartlara

göre özel nutuklar veren oportünist bir kişi olduğunu da ima etmeğe kalkmıştır. Oysa, Mustafa Kemal, bizim yazımızda iktibas ettiğimiz görüşlerini bütün hayatı boyunca sürdürmüş,

çirsin. Yurda ekmeğini veren, yurda insanı veren, bozuk yollarından, kırık-kırık fabrikalarından, atom savaşına hedef hedeflerine kadar her bir yerde yurda canı veren halktır. Halk yurduna sahip çıkmadan halk olmaz. Halk halk olduğunu bilmeden yurt yurt olmaz. Halk diyoruz ya, emekçi halkı diyoruz. Bugünedek lâfı edilmeyenleri, sözü dinlenmeyenleri diyoruz.

Gün seçim günü. Gün halkın günü. Biz Türkiye İşçi Partisindeniz. Kavgamız bütün halkların halkça bilinçlenip hakça yaşamalarına, yurtlarını yurt bilmelerine karşı olanlardır. Biz diyoruz ki yeryüzünün tüm ezilen halkları bir gün gelecek haklarını ele alacak. Yani biz diyoruz ki uluslararası kapitalizmin sömürü düzeni sona erecek. Emperyalist ülkelerin çıkarına peşkeş çekilen bir dünya istemiyoruz. Onun için de, yeryüzünün dört kapısında emperyalist saldırganlarla üç buçuk işbirlikçiye karşı bağımsızlık savaşını veren halklardan yanayız. Ve de biz Nato'ya, Ceto'ya, bütün yabancılara, ikili anlaşmalara karşıyız. Çünkü biz emperyalizmin sermaye ve savaş hesaplarına feda edilecek bir Türkiye istemiyoruz. Bugünedek bu anlaşmaları yapanlar, onaylayanlar, yenileyenler ve sürdürenler Türkiye'nin toprak bütünlüğünü, Türk halkının can ve mal güvenliğini tehlikeye attılar ve her bir daim yurtla halkın gerçek çıkarlarına ters düştüler. Bundan böyle halk kendi yurdunda, kendi çıkarına, kendi hür ve bağımsız iradesini sürdürecektir. Halk diyoruz ya, emekçi halkı diyoruz. Yurdun gerçek sahiplerini diyoruz.

Gün seçim günü. Gün halkın günü. Biz Türkiye İşçi Partisindeniz. Kavgamız bütün halkların halkça bilinçlenip hakça yaşamalarına, yurtlarını yurt bilmelerine karşı olanlardır. Biz diyoruz ki halk halk olduğunu bilsin. Yani biz diyoruz ki halk dünyayı dünya yaparın kendisi olduğunu, tüm değerlerin üreticisi, bütün iyi ve güzel şeylerin yaratıcısı olduğunu bilsin. Akşamı kapsayarak, olinin emeğiyle dünyayı biçimlendirip değiştirdiğini, onun için de dünya üzerinde hakkı olduğunu bilsin. Halk diyoruz ya, emekçi halkı diyoruz. Kafasının, göğsünün emeğiyle çalışma şavkını yeryüzüne koyanları diyoruz.

Gün seçim günü. Gün halkın günü. Biz Türkiye İşçi Partisindeniz. Kavgamız bütün halkların halkça bilinçlenip hakça yaşamalarına, yurtlarını yurt bilmelerine karşı olanlardır. Biz diyoruz ki halk hakça yaşama hakkına sahip çıksın. Yani biz diyoruz ki halk kendi emek ve hayat ürününü elinden alana, bugünedek onu yarın buçuk boğaz tokluğuna çalışmaya, yarattığı nimetlerin hayrını görmemeye zorlayanlara karşı çıksın. Hayatı hayat yapan, hayatı yaşantı kılan, uğrunda ölünür kılan ne varsa hepsi de halkın hakkıdır, çünkü hepsini yaratan halktır. Halk diyoruz ya, emekçi halkı diyoruz. Bugünedek yapıp da görme-yenleri, verip de almayanları diyoruz.

Gün seçim günü. Gün halkın günü. Biz Türkiye İşçi Partisindeniz. Kavgamız bütün halkların bu toprağı yurt yapıp da yurt bilememesinden sorumlu olanlardır. Halk kendi yurdunda yabana iten, rızasını dar tutan, içinde boşa koyan, bir de üstelik ona eğri bakanlarıdır. Biz diyoruz ki halk yurduna sahip çıksın. Yani biz diyoruz ki halk yurt yönetimine ağırlığını kosun, yurdun bugününe, yarına sözünü ge-

T. AĞAOĞLU

dış politikasını daima anti-emperyalist bir çizgide yürütmüş-tür. Öyle ki, ölümünden çok kısa bir süre önce söylediği bir nutukta Sovyetler Birliği'nden «büyük dostumuza diye söz etmiştir.»

Duruşma, Yaşar Uçar'ın da sorusunun yapılabilmesi için 26 Haziran'a ertelenmiştir.

Geçen Çarşamba günü ANT'nin iki davasına daha bakılmış ve gedikli fetvacı Sulhi Dönmezer'in bir raporu daha yargıç önünde iflâs etmiştir.

Arkadaşımız Can Yücel'in yazdığı «Gelecek Olsun» başlıklı yazı hakkında da Dönmezer, Türk Ceza Kanunu'nun 312. maddesine göre «asımları tebli-keli surette kin ve adavete teşvik ettiği» yolunda mütalâa vermiş ve Can Yücel ile Yaşar Uçar hakkında Savcılık tarafından Toplu Basın Mahkemesi'nde dava açılmıştı. Ancak önceki duruşmalarda derginin avukatı Müşür Kaya Canpolat'ın Dönmezer'in raporunu reddetmesi üzerine mahkeme yeni bir bilirkişi heyeti kurulmasına karar vermişti.

Çarşamba günü yapılan duruşmada üç kişilik yeni bilirkişi heyetinin raporu okunmuştur. Raporda, Dönmezer'in iddiaları hilâfına, Can Yücel'in yazısında suç bulunmadığı bildirilmektedir. Mahkeme, arkadaşlarımızın savunmaları için duruşmayı başka güne ertelenmiştir.

Yaşar Kemal'in «Jurnalcilik Östünes» başlıklı yazısından dolayı Toplu Basın Mahkemesi'nde görülen dava da, yazıda suç unsuru gören bir diğer gedikli bilirkişi Sahir Erman'ın raporunun arkadaşlarımız tarafından reddedilmesi üzerine teğkil edilen yeni bilirkişi kurulunun raporu henüz gelmediği için başka güne bırakılmıştır.

NİÇİN TİP

Abidin DİNO

Ferruh Doğan

Ö

nümüzde seçim var. Sömürü düzeninin başlıca amacı, Türkiye İşçi Partisi'ni yıkmaktır.

Sebebi açık: TİP gün geçtikçe artan bir kitle desteği sağlamış tek sosyalist örgüttür. Amerikan emperyalizmine karşı ve millî bağımsızlık uğruna başarıyla kampanyalar açmış, toprak reformu, işçi hakları gibi en çetin sorunlar konusunda savagmış, anayasa ile iktidar arasındaki gelişmeleri gözler önüne sermiş, anayasa mahkemesine getirdiği güçlü tezlerle kanunları ve halkoyunu etkilemiştir. Köylerde de, kentlerde de ortamını genişletmiş, Büyük Millet Meclisi'nde de bir avuç milletvekili ile Türk emekçilerinin sesini cesaretle duyurmuştur. Ayrıca dünya basınında sözün geçer bir düzeye ulaşmıştır. Emekçilerin isteklerini dile getirme ve emekçileri iş başına getirme ilkesini yerine getirmek için hiçbir gayreti de esirgememiştir.

Şu halde sömürü düzeninin telaşı boşuna değil, ve elbetteki başlıca amacı Türkiye İşçi Partisi'ni yıkmaktır. Tutucuların başka başka kanatları arasında kavgalar ve rekabetler ne kadar keskin olurlarsa olsunlar, hiç şüphesiz edilmesin, başlıca hedefleri emekçilerin partisini piç etmektir.

TİP doğduğu günden beri çeşitli tehlikeleri, çelmeleri, zorbalıkları, tuzakları tersyüz etmesini bilmiştir.

Aleyhine çeşitli saldırılar, tertipler, provokasyonlar, hiç şüphesiz yok, daha da denenecektir. Türkiye'de provokasyonlar tarihi yazılsa görülecektir ki, en çok kullanılan yöntemlerden biri, sosyalistleri düzme it-hamlarıyla yıllarca tutuklamak olmuştur. Ortaya çıkarılan Nazım Hikmet dosyaları bu gerçeği fazlasıyla açıklamış bulunuyor.

F

akat bunun kadar etkili bir başka provokasyon yöntemi daha kullanılmıştır. O da sosyalist hareketin içinde sıvırlmış kişileri birbirine düşürmek, boş kavgalara tutuşmaların karşılıklı it-hamları sayesinde toptan tevkiflere girişmek yöntemi... Marksizmin karikatürlü niteliğinde olan bu Bizans kavgaları içinde, işkence edilmiş, çileler çekmiş birçok temiz genç işçi ve aydınların enerjileri ve yolları, başkalarının hataları yüzünden defalarca sebeziz harcanmıştır böylece...

Bir zamanlar bu hastalık öylesine bir salgın hâlini almıştır ki, hapishanelerde bile bu sıvırlmış kişiler arasında akıl almaz, bilince sığmaz töhmetler, afrozlar dışa vurmuş, polisün ekmeğine yağ sürülmüştür. O yıllarda geçer akçe olan bu metodlar, eylemin yerini tutuyor, sömürücüler keyiflerine bakıyorlardı. Patolojik kertelere varan bu iç saldırganlıkların sosyal sebepleri ne olursa olsun, buna en çok sevinen ilgili makamlardır, doğalcı. Böylesine bir ortam içinde gerçek ajanlar diledikleri gibi at oynatıyordu. Anlayacağınız, eadî kazanlarında bulayıcı ergenlik hastalıkları ve hastaları bir arada kayınıyordu...

Türkiye, İkinci Dünya Harbi'nden sonra gittikçe artan nüfusu, istihşal güçleri, işçi sınıfı ve kaba sınıf gelişmeleri ile, yeni bir aşamaya ayak basmış bulunuyordu. Genç işçi, köylü, aydın kuşakları, bilmedikleri ve bilmek istemedikleri bulayıcı gelişmeler dışında sorunlarını savunmak istiyor, tutucu ve sömürücü güçler karşısında ağırlıklarını duyurmak yolunu arıyordu.

Türk emekçi sınıfı, 27 Mayıs'ın yarattığı olumlu ortamda ve yeni anayasanın hazırladığı düzeyde, yeni anayasanın sınırları içinde örgütlenmeyi zorunlu bulmuştu artık. Birkaç işçinin kendi kararı ile, uygun buldukları ilerici aydınları da içlerine alarak kurulan TİP Aybar'ın başkanlığı altında önemli başarılar gösterdi, çok geçmeden; Yıllardan beri tıkılı bulunan halktan yada eylem yollarını açtı. TİP Türk köylüsünü dâhil, emekçi halkın partiye katılmasını, kendi kendini yönetme güvenine varmasını, temelden örgütlenmesini artıran bir hızla sağlamış, ve bu taptaze ve yepyeni örgüt, önüne çıkan çeşitli tuzakları vaktinde görmeyi başarmıştır.

D

oğalcı her sosyalist partinin içinde ve çevresinde doktrin ve eylem tartışmaları yapılır, bu doktrin tartışmaları eylemin gelişmesinde etkili ve faydalıdır. Tartışmalar sonucu bağlanınca eyleme geçer; herkesin bildiği bu kural, yeni doğmuş bir partinin dirim kalmı ile ilgili olduğu için, yöneticilerin dikkatli ve tedbirli davranmaları son derece

de önemlidir. Yeni kurulan bir partiye giren üyeler siyasal alanda bilgilerini ve deneylerini artırmak zorundadır, bu da bir zaman konusudur. Yurt çapında kurulan bir partiye kimliği bilinmeyen tektük kötü niyetli, ya da olgunlaşmamış, yanlış hesaplara girişmiş kişiler de sızabilir, cazip gibi görünen tehlikeli yöntemlerle partinin varlığını tehlikeye sokabilirler. Ayrıca kimi iyi niyetli kişiler, içtenlikle Nâsircı, ya da darbeci yolun faydalarına inanıp, TİP'in halkı uyarma, halka dayanma ilkesini hor görebilirler. Bütün bu nedenlerle parti yönetmenleri, soyut bir iç demokrasi değil, somut ve dikkatli, programına bağlı bir iç demokrasi uygulamak durumundadır.

Ashında kimi aydınlar, ilerici küçük burjuvaziden gelme bir devrimi daha etkili saymaktadırlar, bu yüzden de TİP'i küçümseyerek, bu tutumlarını yaymaya çalışmaktadırlar. Bütün bunlar önemli mi? Nasıl olmasın ki, dava, emekçi sosyalist partinin varlığı ve başarısı ile ilgili...

B

u arada, millî cephe, millî burjuvazi ile güçbirliği gibi güphestiz doğru olan parola ve eylemler üzerinde tartışmalar olmuştur. Bu ilkel boşlukta duran tılsımlar olsaydı iş kolaydı. Millî burjuvazi ile birlikte millî bağımsızlık ve demokratik reformlar konusunda eyleme geçilince sorunlar sandığı kadar basit değil. Dünyada bu strateji ve taktikler kırk yıldan beri cesaret ve inatla çalışan nice partiler var ki, çeşitli sebeplerle başarıya ulaşamamışlardır. Yalancıkıtan ilerici, hattâ sosyalist adını taşıyan nice küçük burjuva partiler, emekçilere iktidarı kaptırmamak için sömürücülerle, emperyalistlerle güdü birinde birlik olmuşlar, emekçilere darbe üstüne darbe indirmişlerdir. Biraz belleğimizi karıştırsak, yurdumuzda da bu tutumun örneklerini bulmakta zahmet çekmeyeceğiz. Şu halde bu parolaların gerçekleştirilmesi bir takım şartların bir araya gelmesine bağlı demektir. Şartların en önemlisi, halkın sözleştiği olan gerçek sosyalist örgütün güçlenmesi, yurt çapında yayılması, halkın güvenini kazanması, ve bu sayede demokratik bir cepheye kişiliği ile orantılı yerini almasıdır. TİP artık bu şartları bir araya getirmektedir. İkinci millî kurtuluş dayanışmasına hazır olduğunu halkoyuna duyuran TİP, aynı zamanda kuyruk olarak yapılacak bir güçbirliğinin, küçük burjuvazinin emekçi örgütlerine karşı şunurulu ihaneti ile sonuçlanabileceğini de bilmektedir. Bir emekçi partinin, ister siyasal bir örgüt, ister siyasal olmayan örgütlerle, kuruluşlarla ancak belirli şartlar içinde ve inisiyatif elinde bulunmakla güçbirliğini kabul etmesi kadar doğal bir şey olamaz. TİP tekelci değil ama, bu eylemde ikinci plâna itilemez. TİP zaten doğru kurallar içinde yürütülen hiçbir dayanışma eylemini kaçırmışa benzemiyor bugüne dek.

Bütün belirtiler gösteriyor ki, TİP, doğru kurallar içinde yürütülecek İkinci Kurtuluş eyleminde, emperyalizme ve sömürücülere karşı savaşı başarıya ulaştıracaktır.

Bu son zamanlarda, yanlış değerlendirmeleri bir ömür boyu sürenlerin, eski günleri andırır küfürleri neden birden bire arttı? Yoksa TİP'i dolaylı yollarla yedeğe mi almak istiyorlar? Hiç şüphesiz yok ki, ünlü ilgili makamlar, sevinçle karşılarlar böyle oliverigili bir manevrayı, TİP'in örgütünü yedeğe alıp oyuna getirmek pek de öyle kolay değil. Belbeli ki programına sımsıkı bağlanan, programı da tıpatıp anayasanın çerçevesine içtenlikle uyan bir parti olan TİP, başkalarının işlerine de karışmıyor, «dengesizliği» öngörenler varsa, ne âlâ. Bu bir değerlendirme sorunudur, yeni sosyalist kuşak bugünkü şartları tartıktan sonra TİP'in program ve eyleminde karar kalmıştır.

A

nayasayı yıkmadıkça TİP'e dokunmak kimse için harcı değil. Ama buna cür'et eden olursa ne olur? Bunun en iyi cevabını verebilecek, Türk milletinin kendisidir, TİP'in deneyinden geçmiş, sabır ve inatla örgütlenmede ve uyardırma gece gündüz çalışmış genç kuşaktır, diri genç güçlerdir. TİP'in örgütlenmesi ve zaferi uğrunda alçak gönüllülikle çalışanlar, dünyaya ün salmış devrimci kahramanlardan daha önemlidir Türkiye bakımından. Bütün buylardan dolayıdır ki, önmümüzdeki seçimde TİP'e verilen her oy, partili partisiz olarak yapılacak her yardım, millî bağımsızlık ve sosyalizme yönelecek Türkiye uğruna bir katkıdır.

Fidel Che'yi anlatıyor

Ernesto Che Guevara'nın Küba Devrim Savaşı ile ilgili anıları geçen sayımızda sona ermiştir. Che, savaş anılarının sonunda şöyle diyordu: «Şu anda bizler, bir ulusun tarihinde yer alan basit birer figürandan çok daha önemli bir durumda bulunmakta ve hâlâ bir rehlin durumunda olan Amerika kıtasının tek umudunu teşkil etmekteyiz. Zalim sömürücü çevrelerin olduğu gibi, hâlâ umutlarını yitirmemiş olan tüm Latin Amerikalıların gözleri bizlere çevrilmiş bulunuyor. Amerika'daki milli kurtuluş hareketlerinin geleceği, büyük ölçüde bizim ilerdeki tutumumuza ve bölgenin problemlerini çözmedeki yeteneklerimize bağlı bulunmaktadır.»

Başta Fidel Castro olmak üzere, Che Guevara ve arkadaşları, devrim savaşından sonraki tutumlarıyla da bölgenin problemlerinin çözümünde büyük yetenek sahibi olduklarını ispatlamışlardır.

Ancak, Che'nin savaş sonrası eylemlerini gözden geçirmeden önce, onun devrim savaşına nasıl katıldığını ve ne büyük yararlıklar gösterdiğini son defa bizzat iktidârın lideri Fidel Castro'nun ağzından dinleyelim:

«Che ile ilk defa 1955 yılının Temmuz ya da Ağustos ayında karşılaştım. Ve, kendi yazılarında da belirttiği gibi, tanıştığımız gece Che de, hazırlanmakta olduğumuz «Granma» seferinin üyelerinden biri oldu. Rani ile birlikte sefer listesinin başındaki ilk iki isimden birisi Che'ye atıldı...

İlk günlerde birliğimizin doktoruydu Che... Aramızdaki dostluk bağları, sıcak sevgi hisleri her geçen gün büyük bir hızla artıyordu. Che, emperyalizmi içtenlikle lanetliyor ve sömürçülüğün tarifsiz bir şekilde nefret ediyordu. Bunun nedeni, sadece siyasi fikirlerinin gelişip olgunlaşmış olması değildi. Hayır... Zira, Che kısa bir süre önce sömürçülerin paralı askerlerinin Guatemala'daki devrimi nasıl boğazladıklarına gözleriyle tanık olmuştu...

1956 yılı Kasım ayının sonlarında bir gün bizlerle birlikte Küba seferine çıktı. Gayet iyi hatırlıyorum, bu, onun için son derece güç bir yolculuk olmuştu. Yolculuk hazırlıklarıyla uğraşırken, kendisine gerekli ilaçlardan hiçbirini temin edememiş, yolculuk sırasında defalarca diendirilmesi imkânsız astım krizlerine yakalanmış, ama bir kere olsun ağzını açıp şikâyetle bulunmamıştı.

Küba'ya vardık... İlk ilerlememizi yaptık, ilk gerilemenin acısını çektik... Hepimizin bildiği gibi, bu sefere katılanlardan bir grup, bir kaç hafta sonra tekrar bir araya gelmeyi başardılar. Che, birliğimizin doktorluğuna devam ediyordu...

İlk savaşımız zaferle sonuçlandı. Bu sırada Che hem doktor, hem de askeri... İkinci zaferimizi kazandığımız zaman ise, Che sadece bir asker değil, son derece mükemmel ve üstün bir askeri...

Bu yüzden, Sierra Maestra'da örgütlediğimiz ikinci birliğin komutanlığına tayin edildi ve binbaşı rütbesini kazandı. Bu, ona karşı hayranlığın artmasına sebep oldu. Örnek ve mükemmel bir savaşçı olarak, üzü, her geçen gün biraz daha yayılıyordu. Böylece, savaş süresince, en güç, en tehlikeli ve en önemli görevlerin başında yer aldı.

Baskalarıyla kıyaslanamayacak bir askeri Che... Olağanüstü yiğit, olağanüstü saldırgan bir insandı...

Gerilla savaşının doruğuna çıkmış bir insan olduğunu defalarca ispatladı. Bir defasında, binlerce düşman askeri tarafından takip edilen birliğini tamamen açık ve hiç tanımadığı bir araziden, Camilo Cienfuegos ile birlikte geçirerek inanılmaz bir askeri başarı kazanmıştı. Başka bir defa da, toprak, tanklar ve binlerce piyade eri tarafından savunulan Santa Clara şehrine yıldırım harekâtıyla saldırmış ve sadece 300 kişiyle şehri ele geçirmişti...

Bu savaştan sonra Binbaşı Guevara, Havana'nın La Cabana kalesi komutanlığına getirilmiştir.

CHE, BİR YOL İNŞAATINDA
— Belinde tabanca, elinde kürek —

tanlığına getirilmiştir. İhtilâl Hükûmeti, olağanüstü yararlıklarından dolayı Arjantin'de Che'yi Küba vatandaşlığına kabul etmiştir. Böylece, Che, Küba'lı olmuştur.

Che, Küba'ya çıkartma hazırlıkları yapıldığı sırada, Hilda Gadea adında Peru'lu bir ihtilâli kadınıla evlenmiş ve ondan bir kızı olmuştu. Ancak anlaşamadıklarından, Che, devrimden sonra Hilda Gadea'dan boşanmış ve 2 Haziran 1959'da savaş arkadaşı Aleida March ile ikinci evliliğini yapmıştır. Che'nin bu evlilikten de üç çocuğu daha olmuştur.

İhtilâl Hükûmeti dış ilişkiler kurmağa başlayınca temasların büyük kısmını Che yürütmüş ve 13 Haziran 1959'da Asya ve Afrika ülkelerinde büyük bir gezi yapmıştır. Birleşik Arap Cumhuriyeti, Japonya, Endonezya, Seylan, Pakistan, Sudan, Fas ve Yugoslavya'yı do-

CHE, ŞEKERKAMIŞI TARLASINDA ÇALIŞIYOR
— Mükemmel bir asker, fedakâr bir işçi... —

bir arkadaşı yanına yaklaşıp Che'ye «Senin ekonomist olduğunu biliyor muyum» denil, o da büyük bir hayretle arkadaşına dönerek, «Ekonomist mi? Yok canım, ben Fidefin ekonomisti değil, komünist var mı, diye sorduğunu sanmışım...» esprisini yapmıştır.

21 Ekim 1960'da Che, ilk defa sosyalist ülkelerde bir geziye çıkmış. Küba Ticaret Heyeti'nin başkanı olarak Çekoslovakya, Macaristan, Sovyetler Birliği, Çin Halk Cumhuriyeti ve Kuzey Kore'yi ziyaret etmiştir.

23 Şubat 1961'de İhtilâl Hükûmeti bir Sanayi Bakanlığı kurmuş ve başına da Che Guevara'yı getirmişti. Sanayi Bakanı olur olmaz, Che, Küba'yı sadece şeker kamışı tarımına bağlı bir ülke olmaktan kurtarıp hızla sanayileştirecek bir plan hazırlamıştır.

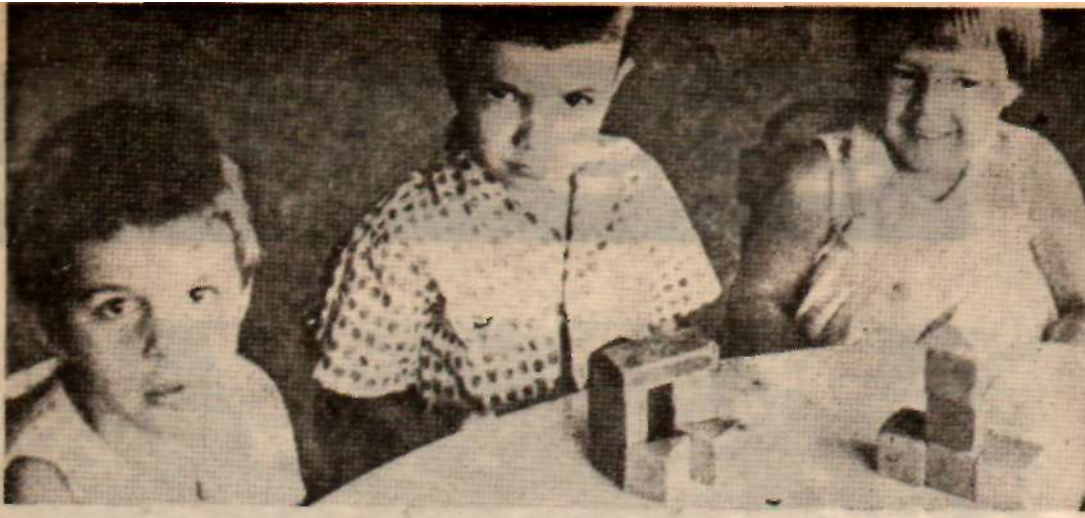
Che'nin sosyalist ekonomiyi kurmak yolundaki olağanüstü çalışmasını, Fidel Castro şöyle anlatmaktadır:

«Askerlik ve gerillacılıktan başka özellikleri de vardı onun... Sadece zekâ ve başarı hırslı değil, sadece kavga tecrübesi ve ustahgâhi değil, aynı zamanda bir fikir adamının özelliklerine de sahipti...

Gelecek kuşaklara o, sadece tecrübelerini, askeri bilgilerini değil, aynı zamanda zekâsının ve bilgisinin meyvelerini de bıraktı. Büyük bir dil ustahgâhiyle yazıyordu yazılarını. Savaş konusunda yazdıkları mukayese kabul etmeyecek kadar güzeldir. Düşüncelerinin derinliği tarife sığmaz. Yazdığı her satırda olağanüstü bir ciddiyet vardır. Onun yazılarının, ilerde ihtilâl düşüncesi üzerine klâsik bir anlam kazanacağından asla şüphe etmiyoruz.

Yorulmaz bir işçiydi... Memleketimize hizmet ettiği yıllar boyu bir gün olsun dinlenmedi... Az değildi omuzuna

Che'nin
Küba
halkına
emanet
ettiği
görevleri:
Alyosa,
Camile
ve Celia

Guevara'nın hayatı ve hatıraları

- 9 -

Derleyen : Mekin GÖNENÇ

CHE BİR DOKUMA TEZGAHI BAŞINDA
— Küba'yı sanayileştirmek başka amacıydı —

...kalemleri görevler, Merkez Bankası'nın Müdürü, Sanayi Bakanı, askeri birlikler komutanı, siyasi ve ekonomik hedeflerin başkanı idi...

O geniş ve pürüzlü zekasıyla, üzerine aldığı her görevin altından kolaylıkla kalkıyordu. Kendisine verilen her görevi hakkıyla yerine getiriyordu. Bir gün değil, bir saat bile dinlenemiyordu...

Çalıştığı odanın pencerelerine bakıldığında zaman ısıyımın bütün gece yanıldığını görürdük. İncelemeler yapar, devamlı surette okur ve çalışır. Her mevsimin hırslı öğrencisiydi. Öğrenmeye karşı doymak bilmez bir açlığı vardı. Etkisizlikten kaçtığı saatleri öğrenmeye adanmıştı.

Bugün yüzbinlerce Küba'nın sürdürdüğü birçok işlerin ilham kaynağı ve öncüsü idi Che.

Bir devrimci olarak, gerçek bir sosyalist olarak son derece değer veriyordu ahlaka... Ahlakı değerlere büyük önem veriyor, vicdan sahibi insanlara son derece inanıyordu. Sosyalist bir toplumun kurulabilmesi, gelişebilmesi için ahlakın temel olduğuna inanan bir insandı.

Düşündü, çalıştı, birçok şeyler yazdı. Asla şüphe etmiyoruz ki, onun gibi bir fikir adamının, bir kavga adamının, lekeli bir ahlak adamının, olağanüstü duyguların adamının değeri, dünya yüzünde kaybolmadan devam edecektir...

Sosyalist toplumun kurulması yolunda olağanüstü çabalarına devam ederken emperyalist Amerika'nın devrimci Küba-Hükümeti'ni yıkmak üzere

1961 Nisan'ında ünlü Domuzlar Körfezi çıkarmasını sahneye koymasına, Che'yi, yeniden silaha sarılmak zorunda bırakmıştır. Che, karşı devrimcilerle savaşmak üzere ordudaki görevine dönmüştür.

Saldırının başarıyla bertaraf edilmesinden sonra Che Guevara, Küba Heyeti Başkanı olarak Punta del Este'de yapılan Alliance for Progress toplantısına katılmış ve burada Yankee emperyalizminin planlarını, yeni emperyalizmin içyüzünü açığa vurmuştur. Böylece, Che'nin daha sonra Küba televizyonunda da belirttiği gibi, «Bir Latin Amerika konferansında ilk defa Yankee emperyalizmine karşı bir ses duyulmuştur.»

27 Ağustos 1962'de Che, yeniden Sovyetler Birliği'ni ziyaret etmiş, aynı yılın ekim ayında Küba'daki Sovyet füzelerinin bahane ederek Birleşik Amerika'nın çıkarttığı buhran sırasında Pinar del Rio Eyaleti Askeri komutanlığına atanmıştır.

Che, 13 Temmuz 1963'te Cezayir'e giderek orada bir ekonomik planlama seminerine katılmıştır. Che, burada, az gelişmiş ülkeler halklarına şu çağrıda bulunmuştur:

«Emperyalizme karşı ölüm kahmı savaşında sınır diye bir şey yok. Dünyanın öteki bölgelerinde olup bitenlere kayıtsız kalamayız. Çünkü, bir ülkenin emperyalizme karşı kazandığı zafer, hepimizin kazandığı bir zaferdir. Aynı şekilde bir milletin uğradığı yenilgi, hepimizin uğradığı bir yenilgidir. İster Amerika'lı, ister başkası olsun, emperyalist düşman az gelişmiş halklara, sosyalist ülkelere saldırdığı zaman, az gelişmiş ülkelerle sosyalist ülkelerin ara-

larında bir dayanışma, bir ittifak kurulması şarttır. Arada başka hiçbir ortak nokta bulunmasa da, ortak düşman karşısında bulunmuşuz, birleşmemiz için yeterli bir nedendir.»

17 Mart 1964'te Che, Küba heyetinin başında Cenevre'ye giderek Dünya Ticaret ve Kalkınma Konferansı'na katılmış, bu konferansta Küba'ya karşı emperyalistlerin yürüttükleri ekonomik istila politikasını ortaya koymuştur.

14 Nisan 1964'te resmi bir görevle Cezayir'i tekrar ziyaret eden Che, aynı yılın 15 Ağustos'unda sosyalizme yaptığı olağanüstü hizmetlerden dolayı Felix Arnet Silveira tarafından bir nişanla taltif edilmiştir.

Aynı yılın kasım ayında Sovyetler Birliği'ni üçüncü defa ziyaret eden Che, daha sonra Cezayir, Mali, Kongo, Gine, Gana, Dahomey, Tanzanya ve Birleşik Arap Cumhuriyeti'ni dolayarak 14 Mart 1965'te Küba'ya dönmüştür.

...Ve Che, 3 Ekim 1965'te ani bir kararla Küba vatandaşlığından ve bütün resmi görevlerinden istifa ederek, devrimci savaş başka ülkelerde sürdürmek üzere ortadan kaybolmuştur.

Che, Küba'dan ayrılırken Fidel Castro'ya tarihi bir belge niteliği taşıyan şu istifa mektubunu göndermiştir:

«Fidel,

Şu anda neler gelmiyor ki aklıma.. Seninle Maria Antonia'larda ilk karşılaşmamız, yanı sıra gelmemi önerişin, sefer hazırlıklarının o gergin havası... Bütün hepsi gözümün önünde...

Hani bir gün, aramızdan ölen olursa, kara haberini kime ulaştıracağımızı konuşmam dedik ki de, başımıza sahilinden böyle bir şeyin gelebileceği o zaman dangelemiştik kafamıza, sonradan baktık ki, böyleymiş bu iş; devrime giriştin mi (sahici bir devrimse tabii) ucunda bunun ya galip gelmek, ya ölmek varmış. Ve zafer yolu boyunca çok ölenimiz oldu.

Artık eski dokunaklılığı kalmadı bütün bunların, çünkü daha olgunlaştık, çünkü ölüme alıştık. Sanırım, beni Küba'nın kendi sınırları içindeki Devrimine bağlayan ödevden payına düşeni yerine getirdim. Şimdi, senden, yoldaşlardan ve artık benim de halkım olan halkından izin istiyorum.

Parti yönetimindeki görevlerimden, bakanlıktan, binbaşılıktan ve Küba yurttaşlığından resmen vazgeçiyorum. Böylece Küba'yla hukuki bir ilişkim kalmıyor; rütbelerin, mevkiilerin ötesindeki o bambaşka bağları saymıyorum tabii...

Geçmişim gözümün önünden geçiyor, bakıyorum da, devrimin zaferini pekiştirmek için yeterince namuslu ve candan çalışmışım. Ağırca bir tek hatam oldu, o da, Sierra Maestra'daki ilk günlerimizde sana daha çok güvenememişim, kılavuz ve devrimci olarak yeteneklerini daha çabuk kavrayamaz-

yışım. Şaşırtıcı günler geçirdim senin yamaçlarında, Karapier buhranının ısıklı ve korkulu günlerinde halkımızın adamı olmanın gururuna tattım.

Senin o günlerdeki göz kamaştırıcı başarıların her devlet adamının harcı değildir; ben de hiç çekimmeden senin yanında yer aldığım için, senin görüşlerini paylaştığım için, ve tehlikelerle ilkeleri görüp kavrama ve değerlendirmedeki tutumunu benimsemişliğim için övünç duyuyorum.

Dünyanın başka köşeleri var, benim mütevazı yardımlarıma muhtaç. Küba'nın başında bulunman dolayısıyla yüklendiğin sorumluluklar yüzünden dileyip de yapamadığım şeyi ben yapabilirim. Yani ayrılmamız zamanı geldi.

Bilesin ki, bu adımı atarken, hem hoşudum, hem üzgün; Burada, Küba'da bir kurucu olarak beslediğim umutların en hasını, sevdiğim varlıkların en kıymetlisini ve beni özöğlü gibi bağrına basan bir halkı geride bırakıyorum, canımdan bir parça koparmışcasına. Gönlümde senin bana aşıladığın inancı, halkımızın devrimci sevgisini ve ödevlerin en kutlusunu, yani dört iklim dört köşede emperyalizme karşı değişime ödevini yerine getirmiş olmanın mutluluğunu taze savaş alanlarına götüreceğim. İçime su serpen, ayrılığın acısını hafifleten işte bu.

Yeniden söyleyeyim, bundan böyle Küba'nın benimle ilgili bir sorumluluğu kalmıyor, önümüze örnek olmanın sorumluluğundan gayri. Benim için ergeç ölüm saati başka gökler altında çalacaksa, bil ki, bu halkı ve ille seni düşünüyorumdur son nefesimi verirken. Bana öğrettiğin şeyler ve verdiğin örnek için şükran borçluyum sana, ve hangi işe kalkmışsam, hepsinde, en harda sonucuna dek, Fidel'e sadık kalacağım. Nerede olursan otayın, bir Küba'lı devrimci olmanın sorumluluğunu duyacak, ona göre hareket edeceğim. Çocuklarımla karıma bir çöp bile bırakmıyorum, buna pişman değilim, memnunum batta. Onlar için bir şey istemiyorum, çünkü devlet yaşamaları ve adam olmaları için gerekli olan nasil olsa onlara verecektir. Sana ve halkınıza daha bir alay diyeceğim vardı, ama yeter gibi geliyor bana bu kadar; sözcüklere sığınmayacak ki meramım, hem de fazla kâğıt karalamaya değmez.

Zafere dek, herdaim: Ya Vatan, Ya Ölüm.

Seni devrimciliğimin olanca ateşleriyle kucaklıyorum...

GELECEK HAFTA :

Che'nin ölümü ve son satırıları

SOSYALİZM

Izmir'den Adana'ya, Ankara'dan İstanbul'a, Söke'den Nizip'e, Ceyhan'dan Havran'a, Selçuk'tan Siverek'e, sosyalist akım mahallesiyse, kasabasıyla, köylüyle bütün Türkiye'yi alev alev sarıyor, her uyanan, kendi sınıfının insanlarını uyandırmak için büyük bir inanç ve şevkle mücadele saflarına katılıyordu. TİP'in seçim kampanyası bu gerçeği açık seçik ortaya koymuştu. Ve Çetin Altan, her gittiği yerde emekçi kitlelerine sesleniyordu: «Kasketlerinizi kimsenin önünde çıkarmayacak başlarınızı kimsenin önünde eğmeyecek, göğüslerinizi kalkın gibi daima dik tutacak ve sınıfınızın haklarını koruyacaksınız. Uyurken sosyalist, konuşurken sosyalist, yaşarken sosyalist olmak zorundasınız.»

● Yedi yıldan beri Türk sosyalist hareketinin başında, binbir komploya, iftiraya, baskıya rağmen hiç yılmadan toplumsal mücadeleyi yürüten TİP Genel Başkanı Aybar'ı, her gittiği yurt köşesinde işçisi, köylüsü, zanaatkârıyla büyük emekçi kitleleri bağrına basıyor ve onun büyük çağrısına hep bir ağızdan katılıyorlardı: «Emekçi sınıfların iktidarı için İLERİ... Köylüye toprak, herkese iş için İLERİ... Tuna bağımsız, demokratik sosyalist Türkiye için İLERİ...»

Artık bir perde yırtılmıştı Türkiye'de... Yalanların ve soygunun perdesi... Halk kitleleri gözlerini açıyorlar, aynı bir sınıf olduklarını anlıyorlar ve örgütleniyorlardı. Devlet yönetimine ağırlıklarını koymaya ve haklarını almaya hazırlanıyorlardı. Bunun ilk müjdeleri, seçim kampanyası sırasında kahve kahve, sokak sokak, meydan meydan toplanan emekçi kitlelerinde görülmüyordu. Ve egemen sınıflar görüyorlardı ki, sosyalistlere sızınmak, hergün sabahın akşamına dek kompolar düzenlemek bu güçlü akımı durduramıyordu. Emekçilerin dev hareketi, güçlükler ve baskılar karşısında daha bilerek, daha güçlenerek direnen gelişimin doğrultusunda mutlu yarımlara doğru bir çıkış gibi ilerliyordu. Aybar'ın dediği gibi, Anadolu insanı artık nasırlı ellerine dayanarak bir kere doğrulamaya, nakarına sahip çıkmaya başlamıştı. Ağaların, sermayedarların, beylerin telaşları bundandı...

YETER BE

«Yeter be hey arkadaşlar yeter be
Yeter bunca çektiğimiz yeter be
Zalimlerin kahpe zulmü önünde
Boynumuzu büktüğümüz yeter be

İçimiz dert dolu gizle ha gizle
Yığılıktan söz ederiz ne yüze
Patronların fırlattığı bir sözle
İşten güçten çıktığımız yeter be

Düzeltiltik diyorlar haniya neyi
Kim ne yaptı bizden yana tek şeyi
Her olur olmayan haramzadeyi
Tepemize diktiğimiz yeter be.

Başlarına yıkılan kürede
Hak adalet kanunumuz nerede
Zonguldak'ta, Beyazıt'ta Kore'de
Toprağa can döktüğümüz yeter be

Hükümet gemiyi yatırmış sağa
İşçi meclisini doldurmuş ağa
Gâvurun konduğu bizim toprağa
Uzaklardan baktığımız yeter be»

Aşık İHSANİ

İÇİN İLERİ...

Sınıf tezatlarının bütün çıplaklığıyla görüldüğü İstanbul'da emekçi kitleleri nasıl büyük bir ö-
lünçlenme içinde olduklarını, çeşitli toplantılarda gösteriyorlardı. Kadıköy'de yapılan mitingte par-
ti sözcüleri, sömürü düzenini olaylarla, delillerle açıklarken TİP'in İstanbul Milletvekili Adayı halk
ozanı Aşık İhsani de sazıyla sözleriyle emperyalistlere ve egemen sınıflara meydan okuyarak haykı-
rüyordu: «Korkuyorlar, korkacaklar, korksunlar... Geliyor, geleceğiz yakındır!...»

Türkiye İşçi Partisi, Ankara'da olduğu gibi, İstanbul'da da
Belediye Başkanlığı'na bir emekçi'yi, sendikacı Şinasi Kaya'yı
aday göstermişti. Şinasi Kaya, egemen sınıflar temsilcilerinin
ağır bastığı aday Metelerinin başına göstermelik olarak
yerleştirilmiş bir sendikacı değil, bütünüyle emekçilerin
meydana getirdiği bir Metenin başında gerçekten emekçi
kitlelerinin temsilcisi olarak yer almış bir mücadele adamıydı.
«Adaylarımızın şahsında belediyeyi İstanbul'lu emekçiler
yönetecektir. Sosyalist bir yönetim, bütün İstanbul'luların,
özellikle fakir halkımızın günlük yaşantılarında her an
hissedebilecekleri bir yönetim olacaktır, diyor ve haykırıyordu:
«EZİLDİĞİN YETER ARTIK, DAVRAN GAYRI.. GÜN,
2 HAZİRAN VE SEÇİM GÜNÜDÜR...»

Büyük kentlerdeki toplantılar, Anadolu'daki büyük uyanışın
sadece belli merkezlerdeki görüntüsüydü. Asıl büyük uyanış
büyük kitle hareketi köylerdeydi... Anadolu için için kaynıyor,
ağaya, tefeciye, jandarmaya kul köle edilmek istenen köylü
artık kurtuluşunun nerede olduğunu biliyordu. Bu büyük
uyanış hareketinin toplu heyecanını yaşamak için köylerden
kopup şehre inen ihtiyar köylüler de yer yer TİP
mitinglerine katılıyordu...

Fakir milletin parasıyla kurulan devlet kurumlarının kimlerin hizmetinde olduğunu, Sümer-
bank ayakkabılarını sadece burjuva partilerinin liderlerine hediye etmek suretiyle Sanayi Ba-
kanı Turgut açıkça ortaya koymuştu. Varsın, burjuvalar milletin parasını, malını kendi ara-
larında ülesin, Türk emekçisi kendi partisinin liderine daha değerli bir hediye sunuyordu
Anadolu köylüsünün çağrısı... Çarıkçılar, «el mi yaman, bey mi yaman», haramzadelere çok ya-
kında bunu ispat edeceklerdi...

Polisin öğrencilere sert tepki göstermesi yüzünden Paris bir yangın yerine döndü.

lenmesi gereken tehlikelerden-
dir.

● Fransa'nın Orta Doğu pet-
rollerinde Anglo - Amerikan
tröstlerine bağımlı olmayan an-
laşmalara girilmesi, Washing-
ton çıkar çevrelerini can dama-
rından vuran bir başka adımdır.
Bu yüzden Amerika'nın kapita-
list çevreleri (Kennedy'yi bile
öldürten milyonerler grubu), De
Gaulle'e karşı —Johnson'a ba-
vurarak— baskılara girişmiş-
lerdir. (Bak: ANT, 2 Ocak 1968,
sayfa 13).

● Gerek Fransız faşistleri,
gerekse Washington çevreleri
şimdiden, yaşı bir hayli ilerle-
yen De Gaulle'den sonrası için
çözüm yolları arama durumun-
dadırlar.

● Dünyanın (özellikle Batı
dünyasının) ekonomik, politik,
sosyal, moral alanlarda bir dö-
nemeç noktasına geldiği 1968
yılı, Batı Bloku «süper lideri»
geçinen Amerika için «karakar
yılı»dır. Böylesine hayati bir
dönemde, De Gaulle gibi Ame-
rika'nın dümensuyu dışına çık-
ma meraklı Batı liderlerinin
hareketsizliğe sürüklenmeleri
gerekmektedir. Yoksa Washing-
ton'un bağıştatabilecek bu-
hanlar karşısında tedbir alma
kudreti zayıflayacaktır.

İşte Fransa'daki son olayla-
rın biraz daha ayrıntıları ile,
nedenleri.

Zaten Fransız gazete ve der-
gilerini (hem de en ciddilerini)
alı, son olayların ayrıntılarını
izlersek hayretle şu gerçeğe ula-
şırız: Basit bir öğrenci gösteri-
si, Paris polislinin akıl almaz
sertliği ile (âdeta bile bile, kas-
den) çığırından çıkarılmıştır.

Ashında olağan sayılabilecek
nitelikteki bir öğrenci yürüyüşü,
şö, polis «vahşeti»yle ayaklan-
ma karakterine büründürülmüş-
tür.

Fransız gazeteleri, polisin
hiçbir nedene dayanmadan gi-
riştiği «vahşiyane» sertlikleri
anlata anlata bitiremiyorlar.
Söz konusu «vahşet» az çok
bütün Paris halkının şahit ol-
duğunu belirtiyorlar.

PARİS OLAYLARINDA FAŞİSTLERİN PERDE ARKASINDAKİ TERTİPLERİ

Halûk TANSUĞ

FRANSA'daki son olay-
ların nedenleri neler-
dir?

Bu sorunun acele ve özet bir
cevabını vermek istersek, şöyle
diyebiliriz:

«Birleşik Amerika'dan Milli
destek gören Fransız faşistleri,
kargaşalıklar yaratıp iktidarı
ele geçirmek istiyorlardı. Bu
amaçla, faşist unsurların ağır
bastığı Fransız polis örgütü
içinde faaliyete geçtiler. Ba-
langıçta pek yumuşak nitelikte
olan Fransız öğrenci gösterile-
rini bahane ettiler. Polisi ögren-
cilere karşı, ilk bakışta mantık
dışı gelecek derecede sert dav-
randırdılar. Başka deyişle, ögren-
ceni gösterilerini polis yoluyla
çığırından çıkarttılar.

Faşistler, genellikle solcu sa-
yılan öğrencilerin kaçınılmaz
tepkilerini ileri sürüp, siyasal
buhran yaratmak istiyorlardı.
Bu buhranı öne sürerek Cezayir
Savaşı sırasında denedikleri
gibi, sağcı bir darbe hazırlıyor-
lardı.

Faşistlerin bu planını anlayan
sol kuruluşlar, işçi kütüphelerini
ileri sürerek faşist darbeyi ön-
lemeye çalıştılar.

Kısacası, Fransa birdenbire
yepyeni bir siyasal ortama sür-
ükleniverdi.

Konunun daha ayrıntılarına
inilirse, şu unsurlar dikkate de-
ğer:

● Kapitalist sistemin (Batı
dünyasının) temellerinden sar-
sıkna devresine girişi, tabii tep-
kilerini Fransa'da da zorunlu
olarak göstermiştir. Ekonomik
buhranın öncesinde entellektüel
bir huzursuzluk genç kuşakları
sarmıştır. Dolayısıyla, huzur-
suzluklarının çözüm yolunu ka-

pitalist sistemde görmeyen
gençler, bütün batı dünyasında
olduğu gibi, tepkilerini gösteri-
ler yaparak belirtmeye kalk-
mışlardır. (Bak: ANT, 23 Ni-
san 1968, sayfa 12 ve 13).

● De Gaulle yönetiminin A-
merikan politikasına bağımlı
olmayan bir yönde gelişme eği-
limi Washington yöneticilerini
tedirgin etmiştir.

Fransız faşistlerinin De Ga-

ulle'e karşı giriştiği suikastlar-
dan Fransa'nın Millet Meclisi'n-
de ve basınında açıkça söz edil-
mektedir. Fransa aleyhine Hol-
landa'lı ve İsviçre'li bankerler
kanalıyla (Kennedy zamanında)
hazırlanan Anglo-Sakson kom-
ploları bütün dünyada bilin-
mektedir.

Özellikle De Gaulle'in dolar
buhranına hızlandırmaya ve al-
tın esasını ilhya etmeye kalkış-

ması, Washington yöneticilerini
bütbütün telaşlandırmıştır. Son
Vietnam Konferansı'na Fransa'nın
ev sahipliği yapısı ise, An-
glo-Saksonlar açısından abarda-
ğı taşınan damla»dır. (Bak:
ANT, 14 Mayıs 1968, sayfa 13).

● De Gaulle yönetimindeki
Fransa'nın Doğu Bloku ülkele-
riyle siyasal ilişkiler kurması ve
ticaretini geliştirme planları,
Anglo-Saksonlar açısından ön-

DÜNYA GENÇLİĞİ DİRENİYOR

Paris'te başlayan öğrenci hareketleri
diğer Avrupa ülkelerine yayılmaya baş-
lamıştır. Son haftanın Fransa dışındaki
gösteri bilançosunu şöyle özetleyebiliriz:

● İSPANYA

«Franco hayır,
Hürriyet evet».

Madrid İktisadi ve Siyasal Bilimler
Fakültesinin altı bin öğrencisi, düzen-
ledikleri resitalde, hep bir ağızdan
«Kahrolsun Franco», «Yaşasın Hürri-
yet», «Yaşasın Ches», «İşçiler ve Öğren-
ciler» gibi sloganları tekrarlıyorlardı.
Ve Franco rejimi, bu öğrencilerin Uni-
versiteyi Madrid'e bağlayan «Princesa»
sokağında ilerlemelerini önlemeye yet-
miyordu.

... Franco'nun silâhlı ve atlı polisleri
öğrencilere hücum ettiler. Öğrenciler
ise Fakülte binasına sığındılar ve sal-
dıırı püskürtmek için barikatlar kur-
mağa, polise «Molotov kokteylleri» fırlat-
mağa başladılar... Polisli oyalarken
tekrar «Princesa» sokağına sızmayı ve
burada ilerlemeyi başarıyorlar. Ve polis
yeniden hücum ediyor...

Gösteriler şimdilik, 100 kişinin tev-
kifinden sonra durmuş gibidir. Fakat
La Puerta del Sol'de ve Madrid'in geniş
caddelerinde dolayanlar, her 6-10 kişiye

bir silâhlı polis düşmesine aldırmadan,
birbirleriyle karşılaştıkça «Franco ha-
yır, Hürriyet evet» demektedirler.

Görünüşteki sessizlik, İspanya'daki
öğrenci gösterilerinin basit bir nitelikte,
yeniden patlak vereceği bir şimdiden kes-
tirmemize yeterli değil!

● İSVEÇ

«Kökleri
reformlar».

Stokholm Üniversitesi öğrencileri,
beyinlerini «Batı doktrinleri ile yıkan-
dığını» ileri sürmektedirler. Yer yer
başlayan gösterilerde topluma birer
kukla olarak yetiştirildiklerini ileri sü-
ren ve reform isteyen öğrenciler is-
teklerini şöyle özetleyip yöneticilere
duyurmuşlardır.

Üniversite bünyesi içinde öğrenci ik-
tidarının daha fazla güç kazanması,
Sınav Yönetmeliğinin değiştirilmesi,
Öğrencilerin, profesörlerin tayininde
söz sahibi olmaları,

Eğitim gereğlerinin sağlanmasında ögren-
cilere de terah hakları tanınması,
Öğrencilere öğrenim ücreti ödenmesi,
Gösteriler, Üniversite yetkililerinin
öğrencilerle toplantı düzenlenmesine ve
öğrencilere yeni haklar sağlanmasına
yanışmalarını sağlamıştır.

● İNGİLTERE

«Dayanışma
yürüyüşü».

Manchester Üniversitesi öğrencileri-
nin «Fransadaki kardeşlerini ve Fran-
sız işçilerini desteklediklerini» bildir-
mek amacıyla düzenledikleri yürüyüş,
gençleri Manchester polisi ile karşı kar-
şıya getirmiştir.

Manchester'deki Fransız Ticaret Ata-
şesi'ne bir mektup verdikten sonra yü-
rüyüşe geçen öğrenciler, polisin saldırı-
sına uğramışlardır. 10 kişi tevkif edil-
miş, diğerleri de zor kullanılarak dağı-
tılmıştır.

● ALMANYA

«Hak verilmez,
ahır!»

Berlin Üniversitesi Doğu Asya Ensti-
tüsü'nün yüzlerce öğrencisi, dünya genç-
liğinin genel eğitimine uyarak Enstitü
binasını işgal etmiş ve kırmızı bayrak çek-
mişlerdir.

Öğrenciler, iki yıldan beri Enstitü
Müdürü Prof. Hans Eckardt'ın görevin-
den alınması için bütün yasal yolları de-
nediklerini ve bir sonuç alamadıklarını
ileri sürmektedirler. Prof. Eckardt, reh-
liyetsizlik, ihmâl, devamı sarnışık,
Yahudi aleyhtarlığı ve gerek öğrenci-
lere, gerek diğer profesörlere «kürf et-
mek» ile suçlanmaktadır.

Faşizmle sosyalizm arasında bir adam: De Gaulle

Oysa Fransa içindeki ve dışındaki herkesin bildiği bir gerçek daha var: Fransız polis örgütünde Cezayir Savaşı'ndan kalma koyu faşist unsurlar pek boldur. Aynı faşist unsurların Amerikan CIA örgütü ile bağlantıları öteden beri süregelenmiştir. Böylece, ilk bakışta dikkati çekmeyen bir gelişim ortaya çıkıyor.

Fransız faşistleri ve onları perde arkasından destekleyen Amerikan ajanları, Paris polisine gereksiz sertlik yaptırarak, Fransa'yı faşist darbe ortamına sürüklemek istemişlerdir.

«CIA»nın planlarını sezen ve De Gaulle yönetiminin zayıflığını gören Fransız solcuları da, öğrencilerden çok içgüdü yoluyla duruma el koymuşlardır. Grevlere girişmişlerdir, fabrikalar işgal etmişlerdir, v.b..

Başlangıçta koyu solcu unsurların öğrenci gösterilerini durdurmaya çalışmaları, yukarıda özetlenen fikri kuvvetlendiren faktörlerdendir. Solcular, faşist tepki ihtimalini önleme niyetiyle öğrenci yürüyüşlerini kontrol altına almak istemişler ve almışlardır. Bu yolda akıl almaz çabalara girişmişlerdir.

Ne var ki, polisin «vahşetli» öğrenci gösterilerini kontrol edilemez bir duruma sürükleyince, bu kere solcu örgüt «yedek» planını uygulama alanına çıkarmıştır. Faşist darbeyi önleme amacıyla «gövde gösterisi» ne girişmiştir...

Fransa'da bundan sonra ne olacak?

Geleceğin olaylarını, kısa vadede tahmin etmek çok zor, uzun vadede tahminiye girmek ise kolay.

Faşistler diledikleri denemelere girişsinler, hattâ Batı Avrupa ülkelerinde iktidarlara ellerine geçirsinsinler... Bir açıdan, bunların önemi yok. Böylesine gelişmeler tarihin seyrini bir derece bile değiştiremez. Yüzyılımız sosyalizm yüzyılıdır, 1968 dünya tarihinin dönemeç yılı sayılmaktadır.

Tarihsel açıdan, Fransız polisindeki faşist unsurların ve Amerikan «CIA» örgütünün çabaları, faydasız denemelerdir.

Fransa'da iç savaş ister çıksın, ister çıkmassın. Fransız faşistleri ister askerî darbe yap-sınlar, ister yapmasınlar. De Gaulle yönetimi, iktidarını ister devam ettirsin, ister ettirmesin.

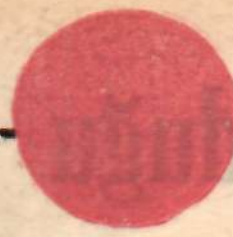
İşgalden sonra Müdürün odası yağma edilmiş ve «işgalcilerin işesini sağlamak için» para toplanmaya başlanmıştır.

• AMERİKA Yine işgal...

Columbia Üniversitesinde ilk defa 30 nisan'da başlayan gösteriler sırasında öğrencilerle polis çatışması, 150 kişi yaralanmış ve 707 öğrenci tutuklanmıştır. Üniversite'yi yeniden işgal etmeye çalışan öğrenciler polisle yine çatışmışlar, 16'nı polis 60 kişi yaralanmıştır. Tutuklanılanların 50'si kız, 81'i erkektir. Öğrencilerin coplandığı çatışma sırasında Rektör Grayson Kirk polisten yardım istedikten sonra bütün binaların öğrencilerden temizlenmesini de istemiştir.

• RUSYA «Batı tipi» gösteri

The Times gazetesine göre Rusya'da ilk «Batı tipi» öğrenci gösterisi Bakü'deki bir Politeknik Enstitüsü'nde başlamıştır. Öğrenciler, öğretmenleri ile süregelen anlaşmazlığa son vermek üzere harekete geçmişlerdir. Bu olayla ilgili haber, gençlik örgütleri organı Komsomolskaya Pravda gazetesinde de yayımlanmıştır.

ant yayınları

ANT okurlarının, her bakımdan güvenerek okuyabilecekleri seçme eserler yayınlamak üzere kurduğumuz ANT YAYINLARI, sizlere sunacağı ilk kitapların hazırlıklarını sona erdirmek üzeredir. Çok yakında aşağıda açıklamış olduğumuz kitaplardan ilk olarak Ernesto Che Guevara'nın «SAVAŞ ANILARI», Stokely Carmichael'in «SİYAH İKTİDAR» ve Emile Burns'un «MARKSİZMİN TEMEL KİTABI» isimli eserleri okurlarınıza sunulacaktır.

Savaş anıları

Efsanevi ihtilalci ERNESTO CHE GUEVARA'nın ANT'ta özet olarak okuduğunuz Küba savaşı anılarını bütün ayrıntılarıyla bir araya getiren ve halen Avrupa'da satış rekorları kıran kitap...

Siyah iktidar

Amerikan zencilerinin genç lideri STOKELY CARMICHAEL, bu ay yayınlanan bu eserinde zencilerin içinde yaşadıkları ağır koşulları bütün çıplaklığıyla gözler önüne sererek Amerikan toplumunu gerçekçi bir biçimde eleştiriyor ve Amerika'yı baştan başa sarsan «Siyah İktidar» hareketinin esaslarını açıklıyor.

Marksizmin temel kitabı

Bugün Türkiye'de en çok tartışılan konulardan biri de Marksizm'dir. Gerçi Marksizm üzerine birçok kitap Türkçeye çevrilerek yayımlanmıştır. Ancak, bu dünya görüşünü herkesin anlayabileceği şekilde basit olarak açıklayan bir temel kitabın yokluğu daima kendisini hissettirmiştir. Emile Burns'un bu eseri, bu ihtiyacı karşılayacaktır.

Yaşantım

Ünlü Sovyet ozan YEVTUÇENKO'nun adı Türkiye'de de yayılmış, şiirleri zaman zaman dilimize çevrilmiştir. Ancak Yevtuchenko'nun kimliği hakkında fazla bir şey bilinmemektedir. İşte bir otobiyografi olan bu ünlü eserde YEVTUÇENKO kendisini, sanat hayatını ve Stalin dönemini anlatmakta, bu arada Sovyet sanat dünyasına da ışık tutmaktadır.

...Ve Yaşar Kemal

Dünyaca tanınmış Türk romancısı YAŞAR KEMAL'ın bundan böyle bütün eserleri ANT YAYINLARI tarafından yayımlanacaktır. YAŞAR KEMAL'ın ilk olarak yayımlanacak üç eseri, hiç mevcudu kalmamış olan ORTADIREK ve YER DEMİR GÖK BAKIR ile bu serinin son kitabı olarak yeni yazılmış bulunan ÖLMEZ OTU'dur.

ANT YAYINLARI hakkında etraflı bilgi almak yada sipariş vermek isteyen okurlarımız ve bayilerimiz «Çağaloğlu - Başmusaşık Sokak, Emek Han, 16/29 - İSTANBUL» adresindeki yayınevine bizzat başvuracakları gibi, «ANT YAYINLARI - P.K. 791 - Sirkeci - İSTANBUL» adresine isteklerini mektupla da bildirebilirler.

Atatürk'ün kurduğu fakültede faşist terör!

R. Ertan ÇELİKKOL
(DTCF Sosyalist Fikir Kulübü Başkanı)

Gerçekler uzun süre saklanamazdı. Herşey bir gün ergeç ortaya çıkacaktı. Koskocaman bir fakülteye yuvalanan ve yıllardır bilimsel, özgür düşünceli baskı altında tutan bir zihniyetin açığa çıkarılması zamanı gelmiştir artık. İleri düşünceli insanlar bir zamanlar bu fakülteden atılmışlardı. Hakim sınıflar D. T. C. F.'ni bir kokteyli fakültesi haline getirmişlerdi. Şimdi konuşması sırası özgür düşüncede...

KÜRSÜ AĞALICI

Önce Toplumcu öğretim üyeleri temizlendi. Bundan sonra yapılacak şey, kürsüleri yağma etmektir. Ve öyle yapıldı. Bugün D. T. C. F.'nde öyle kürsüler vardır ki, tek bir profesör ile yönetilir. Bazı profesörler iki kürsünün birden şefidirler. Bazı kürsülerin doçenti yoktur, asistanı yoktur. Bir profesör, gece ve gündüz öğretimi olarak yedi sınıfa birden gider. Ayrıca bu sınıfların seminerleri de onun üstündedir. Bir çok profesör gece derslerine gittiklerinden saat başına yüz lira ödenek alırlar maaslarından ayrı olarak. Yine öyle kürsüler vardır ki, buralarda profesör yoktur, doçent yoktur, yalnız iki asistan vardır. Böyle bir kürsünün direktörlüğüne zorunlu olarak dışardan bir Fransız Profesör getirilmiştir. Ve bu Profesör fakülteden uzaklaşmak zorunda kalan Muzafer Başoğlu'nun teorilerini okutmaktadır. Derslerin yarısı boşubosuna şevirir ile geçmektedir. Öyle kürsüler vardır ki buralarda asistanlar dera verir bir yıl boyu. Seminerler yapılır birçok kürsüde ve bu seminerlerde öğrenci konuşturulmaz, konuşursa susturulur.

KONFERANSLAR KONUSUNDA TEKELCİ TUTUM

Konferans salonu hiç bir toplumcu düşünceye açık tutulmaz. Ama konferans salonu yine de her hafta bazı kişilere açıktır. Örneğin: **İslâmî kadının yeri ve mükellefiyeti** konulu konferanslar veren çarşafçı Süle Yüksel Şenler'e açıktır.

Toplumcu düşünceye küfürler yağdırın, üzerinde hangi emperyalist ülkenin damgasını taşıdığı hemen anlaşılan konferanslar veren Refik Korkut'a açıktır.

Atatürk'ün kurduğu fakülte'de Atatürk'ün portresi önünde konuşmaktan sakınan Necip Fazıl Kısakürek'e açıktır.

Ve öğrenci sorunlarıyla ilgili bir konferansında **Ben dekan seçildim. Kendi düşüncemde olmayanları konuşturmam** diyen Dekan Emin Bilgiç'e açıktır.

Elbette fakültede kürsü ağalığını kuranlar, her türlü çarpık düşünceli temsil edenler, talebe cemiyeti seçimlerinde bile oyunları döndürmek isteyenler, kendi dümen sularında gitmeyen öğrencileri baskı altında tutmaya çalışacaklardır.

Önce gartlandırmak isterler öğrenciyi. Lâmonata fakültesi durumuna getirilmek istenir fakülte. Her yanı seyahat acentalarının gezi ilanları kaplamıştır.

Duvarlardan dans kulüplerinin şantör ve şantöz adları ile dolu ilanları eksik olmaz. Bu yolla seyahat acentaları ve dans kulüpleri bedava reklam imkânı bulmaktadırlar. Bunun dışında hangi kuruluşların duyurularının, ilanlarının asılmasına izin verilir ona bakalım:

İmam hatip mezunları cemiyeti, Milliyetçi gençlik teşkilatı, Türk - Amerikan kadınlar derneği, M.T.T.B, Yeşil Ay Cemiyeti, İnsan Hak ve Hürriyetlerini koruma derneği, ÜFAB

Toplumcu gençler kendi ilanlarını asmaya kalktılar mı sekreterlik ilânı imzalamaz. Dekana gönderir. Dekan hiç imzalamaz.

Gözünden kaçıp da asılan bir kaç ilân olursa hemen ertesi gün asıldığı yerden söktürür. Gerçek hep aynıdır: **Ben kendi düşüncemde olmayanları konuşturmam**. Böylece Dekan kimlerle aynı düşüncede olduğunu açıkça göstermiş olur.

D.T.C.F. Sosyalist Fikir Kulübü'ne pano verilmez. Posta kutusu verilmez. Gelen mektuplar zarf yırtılarak yok edilir. Düşüncelerin pano yoluyla da okunmasını izin verilmez. Halkın sesi olan bir ayıklar gecesinin ilanlarının asılması dahi yasaklanır. Ne idüğü belirsiz adamlar gelip polis olduklarını söylerler Fakültenin içinde.

Baskılar bu kadarla kalmaz. Faşist düşünceli, güdümlü öğretim üyeleri derslerde bilimsel konulardan söz edebileceklerine, sosyalist öğrencilere karşı hırur hareketine girişirler. Geveze bir papagan gibi durmadan sosyalist öğrencilerin ezilmesi gerektiğini söyler dururlar. Dil konusunda da aynı geri düşünce baskılarını sürdürür.

Fakülte içinde sürüyle sivil polis bulundurulmakta ve bunlar toplumcu gençlerin arasına sokulmak istenmektedir. Toplumcu gençlere, satın almak için türlü teklifler yapılmakta ve bu teklifler kabul edilmeyince tehdit yollarına başvurulmaktadır.

Atatürk'ün indirilen portresinin yerine asılması için Fikir Kulübü'nün açtığı kampanyaya karşı konmak istenmiş ve bu kampanyayı yürüten öğrenciler

Dekanlık tarafından okuldan uzaklaştırılmakla tehdit edilmiştir.

Ayrıca Talebe Cemiyeti seçimlerinde **Sosyalist grupe** seçilmeleri sokulmamış ve öğrencinin seçme, seçilme hakkı elinden alınmıştır.

Talebe cemiyetinin yapması gereken bütün işler elinden alınmıştır. Buna örnek olarak devam karnelerinin, gebekelerin ilk kez Dekanlık tarafından öğrenciye verilmesi gösterilebilir.

Şimdiye kadar bir çok devrimci öğrenci sudan sebeplerle okuldan atılmışlardır. Ancak devrimci öğrenciler açtıkları bütün davaları kazanarak okullarına yeniden alınmışlardır. Bütün davalar ilericilerin lehine sonuçlanmıştır. Böylece rahatça at oynatacaklarını sanan bilim baskıcıları, bağlarını sert kayalara çarpıp gerilemek zorunda kalmışlardır.

İyi planlanan ve yürütülen bir reklam ve tanıtma faaliyeti bir müessese için masraf kapısı olmaktan çıkar, karşılığını kat kat getirir.

BASIN İLÂN KURUMU

Çağaloğlu, Türkocağı Cad. no 1. kat 3
Telefon: 27 66 00 - 27 66 01. İstanbul

SON OLAYLAR

Son olaylarla herşey biraz daha gün ışığına çıktı. Atatürk'ün portresi gizli eller tarafından Konferans salonundan indirilmiştir. Fikir Kulübü bu olayı hemen basına bildirdi. İlgili memur portrenin aynıyat deposuna kilitlendiğini söylerken, Dekan kendi odasına asıldığını söylüyordu. Bu olayın duyurulmasından üç gün geçtiği halde portre bir türlü yerine asılmıyordu. Artık öğretim üyelerinin de sesleri yükselmeye başlamıştı. Talebe Cemiyetini yönetenler Dekana karşı çıkmaktan çekini-

yor ve okuldan atılmak korkusu yüzünden seslerini çıkaramıyorlardı. Bunun üzerine Fikir Kulübü imza toplama kampanyasına girişti. Bir çok devrimci öğrenci ve öğretim üyesi bu kampanyaya katıldılar. Fakat kampanyaya başlandıktan bir saat sonra Konferans salonuna Atatürk'ün portresinin asıldığı haberi geldi. Bu haber doğrudur ve devrimci öğrenciler bir kez daha kazanmışlardır mücadeleyi.

Bundan sonra Dekanlık bir bildiri yayınlamak zorunda kalmıyordu. Biz milliyetçiyiz, biz Atatürkçüyüz diyor, oysa hem Amerika'dan yana olup hem de milliyetçi olamayacağım bilmiyormuş gibi davranıyordu. Atatürk'ün olmanın ilk şartının milli bağımsızlıktan yana olmak olduğunu hiç duymamış gibi davranıyordu. Üstelik milliyetçi olmanın Fakülte içine bütün akıllara ve hemgilerle memur ya da hademe olarak yerleştirmekle bağdaşamayacağını anlamamazlıktan geliyordu.

İşte yıllar önce hakim sınıfların, sömürücü sınıfların, emperyalistlerin keyfine uygun bir fakülte durumuna getirilen D.T.C.F'nde son durum böyledir. Artık orada aydın üniversiteliyle, sesini yükseltmeye başlayan öğretim üyesiyle, o binadan o binaya sürülen emekçi hademesiyle mücadele veren insanlar var. Orada faşist baskılara karşı mücadele ediyor öğrenci. Konferans salonundan Atatürk'ün portresini indirip üç ay asmayanlara karşı sesini yükseltiyor öğretim üyesi, yıllardır verilen bir kat elbisesini de elliden alanlara ve kendisini 250 lira maaşla sürdürenlere karşı direniyor emekçi hademe.

Ve buna orantılı olarak baskılar arttıkça artıyor.

İnsanlığın yüzyıllarca süren savaşlarıyla, canıyla kaniyle aldığı özgürlüğü kimse baltalayamaz. Galilei olayını herkes bilir. Voltaire Bastille'ye atıldı, Geordona Bruno Roma sokaklarında yakıldı ve daha yüzlerce bilgin, filozof doğruları savundukları içta hangerlendiler, gözlerine mil çekildi.

Durdu mu? Durdurulabildi mi? Sizler mi geçeceksiniz bunun önüne?

BASIN: 16637/471

EMEKCİLER AÇISINDAN GENÇLİK SORUNU

Kemal SÜLKER

Bir çok ülkelerde gençlerin girişimleri çeşitli eylemler üzerinde duran düşünürlerin birleştikleri ilk nokta şu: Gençler yeni bir düzen istiyorlar!

«Genç» deyimi içine elbette yalnız okuyan gençler giriyor. Sayın TIP Genel Başkanı Aybar'ın da radyo konuşmasında belirttiği gibi gençlerin işçisi de var, köylüsü de var, okuyanı da... Bütün bir gençlik; ancak bu grupların örgütlenerek kendi sorunlarını bir bir ortaya atıktan sonra temel ilkeleri tesbit edebilir ve ayrıntıların ortaya çıkaracağı genel çizgiler, bütün genişliğiyle gençliğin sorunu olarak dile getirilir.

Bugüne kadar genç işçiler için fazla bir şey yapılmış değildir. Genç işçileri korumaya yarayan bazı yasa hükümleri ve yönetmelikler hep kâğıt üstünde kalmış, hele çocukları koruyan yasa maddeleri çoktaaşaun unutulup gitmiştir. Zaten sendikalarımız da henüz işçileri ne meslek dalları açısından, ne de yaşları bakımından ayıran, uzmanlık isteyen bürolar (kollar, dallar, şubeler v.s.) kurup geliştirmişlerdir.

Bir ara WAY örgütüne Türkiye'deki bir gençlik örgütünün katılabilmesi için Teksif sendikası (İst.) harekete geçmiş ve henüz federasyon (Teksif) Ankara'ya taşınmadan WAY üyeliği

gerçekleştirilmişti. Hatta bir ara Hindistan'da düzenlenen bir toplantıya genç işçiler adına tektelci bir arkadaşımızın katılmıştı. Hiç şüphe yok ki bu katılma ve bu WAY üyeliğini muhafaza, gerçekten Türk işçilerinin genç kadrolarını temsilden pek çok uzaktır. Zaten Teksif'ci genç işçiler de henüz ne bu WAY'ın ne de Teksif'in WAY'daki görevinin ne olduğunu bilmektedir. Buna protokol üyeliği demek daha doğru olacak sanırız.

Bugün dünyayı uğraştıran gençlik sorunları elbette her ülke için aynı değildir. Genç Macar işçisinin sorunu ile Fransız genç işçisinin sorunu arasında dağlar kadar fark vardır. Elbette ki genç Türk işçisi ile genç Alman işçisinin sorunu da aynı değil. Çünkü bütün bu saydığımız ülkelerin temel sorunları arasında büyük ayrıtlar vardır. Toplumlarının vardığı sosyal gelişme aşamaları birbirine benzemediği, ekonomik yapılarının ortaya çıkardığı gelişmeler birbirinin aynı bulunmadığı için gençlerin de sorunları -son derece doğal olarak- ayrıdır. Bugün bir Anadolu işçisi mini eteğe çevele diyemeyen başka ülkenin genç şu sorunun karşılığını aramaktadır: Tecrübe edinmesi, mutluluk için gerekli mi?

Ve biliyoruz ki, ne kadar uyarılırları bulunursa bulunsun,

Federal Almanya'daki Türk işçileri, Alman fahşingini direzillik diye yermektedir. Ama ne var ki, gençler; bu sıfatlarıyla işçi olarak, köylü olarak, okuyan kişiler olarak ayrı ayrı ağır kolları yenebilme isteğiyle kır kır kaynamaktadır. Ankara'da Dil Tarih Coğrafya Fakültesi'nin yaşlı dekanını suçlayan aydın kafalı gençler, TIP toplantılarını basmak için kafalarına binbir yalan doldurulan imam hatip okulu öğrencisi arasındaki uğurunu gidermek bir kültür ve eğitim işidir. Bu arada günde 10 lira ücret alıp oyunu Kirata vermek durumuna düşen tornacı ile günde 50 lira alan, fakat oyunu TIP'e veren işyerindeki mühendis yardımcısı gencin sorunu belli ki farklıdır. Bugün Alman İşçi Sendikaları Birliği (DGB)'nin üye kaybetmekte olduğu, hâlâ en geniş olanaklara rağmen, işkolu içinde ayrı işlerde çalışanların o meslekten gelen sorunlarına eğilme gereği duyulmamaktadır.

Kendisi okuyamadığı için bak-kalılık yapan bir küçük esnafın, oğlu için her fedakârlığı göğüsleyerek onu üniversiteye göndermesi ve bu örneklerin önemli bir sayıyı bulması genç dediğimiz büyük kitlenin yaşadıkları gelen heyecanla, yeni bilgilerden gelen bozuk düzene başkaldırısının birleşimi, bütün gençleri yeni ufuklara doğru çekmeye başlamıştır. Bu arada en dikkate değer gelişme (özellikle DİSK'in kurucusendikalarıyla ve de DİSK kurulduktan sonra pek açık çekilde görülen) işçi - üniversiteli gençler dayanışmasının gittikçe güç kazanmasıdır. Hayali güçbirliklerin yerine, fiili güçlerin dayanışması, ürününü çok daha tatlı verecektir. Hele, Köy Enstitülerinin yetiştirdiği köylü gencin yeni yeni fiililer kömesi için biraz ciddi çabalar gerek. Meydanı boş bulan irtica kuvvetlerinin, dini duyguları sömürerek Türkiye'ye ve özellikle gençlerimize yeni bunalımlar getirmesini önlemek Anayasayı bütün ekonomik ve sosyal öleriyle yaşatmağa kararlı gençlere düşen bir ödevdir.

Genç işçilerin örgütlenmesi için sendikaların kendi statüleri içinde yeni organlara gitmeleri kadar gerekli, pek az sorun vardır bugün önümüzde. Köylü gençleri daha aydınlık bir dünyaya hazırlamak için onlarla işçilerin kaynaşması, zaten birbiriyle ilişkilerini kesmemişliğin vereceği normal bir gelişme olacaktır. Okuyan gençlerimizle gerçek işçi örgütleri arasındaki bağları daha da sıklaştırmak, bu örgütlerin bugünkü sorunlarına düşen bir ödevdir. Bunun başarılacağına inanıyoruz.

ÇİFTE İNDİRİM!

BU HAFTADAN İTİBAREN
ABONE OLMAK SURETİYLE

Dergisi'ni

84

Kuruşa okuyabilirsiniz

Her hafta 125 Kuruş ödediğiniz ANT
Dergisi'ni bundan böyle yüzde 33 indirimle
84 Kuruş'a okuyabilmek için

ANT'a abone olunuz

ANT'ın yaz aylarında uygulayacağı yeni indirimli
abone tarifi şöyledir:

YILLIK 44 LİRA
6 AYLIK 22 LİRA
3 AYLIK 11 LİRA

İndirimli tarifieden yararlanmak için havale kâğıdının
arkasına açık adresinizi yazarak «ANT DERGİSİ —
P. K. 943 — SİRKECİ — İSTANBUL» adresine gönder-
meniz kâfidir.

ABONELERİMİZE İNDİRİMLİ KİTAP

ANT'a abone olanlar, ayrıca, yakında ANT YAYINLARI tarafından yayınlanacak olan kitapları da abone süresi içinde yüzde 20 indirimli olarak temin edebileceklerdir. Bunun için de abonelarımızın, yüzde 20 indirimli fiyat üzerinden kitap bedelini «ANT YAYINLARI — P. K. 701 — SİRKECİ — İSTANBUL» adresine posta havalesiyle göndermeleri ve havale kâğıdının arkasına abone numarasıyla hangi kitabı istediklerini yazmaları yeterlidir. Böylece, ANT'a abone olanlar, hem dergilerini yüzde 33 indirimle okuyacaklar, hem de ANT YAYINLARI'ın yüzde 20 indirimli temin edebilecekleri; bir kalemde iki büyük imkândan birden yararlanacaklardır.

ANTA DERHAL ABONE OLUNUZ

ŞİDDETİ
BAS
AĞRILARINA
KARŞI
GRİPİN
başarı ile
kullanılır!
BAS-DİS
NEZLE
GRİPİN
GRİPİN

GRİPİN 4 saat ara ile günde 3 adet alınabilir

YENİ AJANS: 2376/462

BASINI KONTROL ALTINA ALMAK İÇİN ÇARELER ARANIYOR

İktidarın, anayasayı rafa kaldırıp devrimci basına karşı yeni yeni tedbirler getirmeyi planladığı bir sırada, İstanbul'da meslek kuruluşlarının da katılımıyla, basın için en az iktidarın tasarıları kadar tehlikeli olabilecek yeni bir tegebbüse girişilmiştir.

Bilindiği gibi, 27 Mayıs Devriminden sonra iktidarların basın üzerindeki müdahalesini asgariye indirmek amacıyla bir Basın Ahlak Yasası kabul edilmiş ve bu yasayı uygulamak üzere bir Basın Şeref Divanı kurulmuş bulunuyordu. Ne var ki, iyi niyetlerle kurulduğunda şüphe bulunmayan bu divan, kısa zamanda işlemez hale gelmiş, prestijini kaybetmiştir.

Bunun üzerine, Gazeteciler Cemiyeti ve Türkiye Basın Enstitüsü, bir özel sektör kuruluşu olan Ekonomik ve Sosyal Etüdler Konferans Heyeti ile işbirliği yaparak geçen hafta Basın Sarayı'nda «basının kendi kendini kontrolü» konusunda dört günlük bir seminer düzenlemişlerdir.

Bir kısım gazetecilerin, üniversite öğretim üyelerinin, yargı ve savcılarının, avukatların, İngiliz ve Alman gazetecilerinin çağrılı bulunduğu seminerde Basın Şeref Divanı'nın başarısızlık nedenleri ve daha etkili bir oto-kontrol sisteminin kurulması için neler yapılabileceği tartışılmıştır. İlk gün yabancı gazeteler oto-kontrol sisteminin dünyadaki uygulaması konusunda görüşlerini açıklamış, ertesi gün Basın Şe-

AP'de seviye

Talat Asaf'ın konuşmasından:

«Komünizm, yani sol, telefon rehberinde kelle arayan rejimdir!»

(Tercüman - 21.5.1968)

Cihat Turgut'un konuşmasından:

«Ömrü insan yemekle geçen inönü bir yamyamdır!»

(Cumhuriyet - 22.5.1968)

ref Divanı Genel Sekreteri Abdî İpekçi divanın neden başarı gösteremediğini kendi açısından izah etmiş, üçüncü gün de seminere katılanlar daha etkili bir kontrol sisteminin nasıl kurulabileceği hususunda tekliflerde bulunmuşlardır.

Seminerde konuşanların hepsi, basının kendi kendini kontrolünü sağlayacak daha geniş yetkilerle donatılmış bir organın kurulması konusunda görüş birliğine varmışlar, hatta bazıları daha da ileri giderek yetkilerini kanundan alan bir Basın Barosu yada bir yüce Basın Divanı kurulması teklifini ileri sürmüşlerdir.

Bu teklifin ortaya atıldığı andan itibaren «basının kendi kendini kontrolü» tegebbüsü, basın özgürlüğünü tamamen ortadan kaldırabilecek tehlikeli bir mecra dökülmüştür. Zira, basının mesleğinin, kanunla kurulmuş tegekküllerin, meselâ bir Basın Barosu'nun kontrolüne verilmesi faşist ülkelere özgü bir uygulama olup, gazeteleri egemen sınıfların ve siyasal iktidarın baskısı altına sokmak tehlikesini de beraberinde getirmektedir. Faşist İtalya'da, Naziler Almanya'sında, Franco İspanya'sında uygulama bu yönde olduğu gibi, Türkiye'de tek parti döneminde Türk Basın Birliği adı altında böyle bir tegekkül kurularak basın tam anlamıyla cendere altına sokulmuş bulunuyordu.

Seminerin dördüncü günü konuşmaların ve tekliflerin değerlendirilmesini yapan basın davalarının gedikli birliktir. Bu konuda görüşleri olarak kurulmuş tegekküllerin başarısızlığı karşısında, kanuna dayalı bir kuruluşu kabul etmek zarureti vardır. Çünkü, basındaki boşluğun meydana getireceği tehlikeler, kanuni bir tegekkülün meydana getireceği tehlikelerden daha vahimdir.

yerek bu faşist eğilimli tekliflere «muvafık» fetvasını basmıştır.

Bu tehlikeli eğilimin belirmesi üzerine söz alan dergimiz sahibi Doğan Özgüden, «basının kendi kendini kontrolünü sağlamaya gerekçesi altında geniş yetkili herhangi bir kuruluşa gidilmesi» kesinlikle karşı olduğunu bildirerek teklifleri giddetle eleştirmiştir.

Özgüden, bugün Türkiye'de gerçek bir basın özgürlüğünden söz edilemeyeceğini, var sayılan basın özgürlüğünün sadece egemen sınıflar ve siyasal iktidar lehine işlediğini belirterek özetle şöyle demiştir:

«Bugün asıl mücadele basın özgürlüğünün tam olarak sağlanması konusunda verilmek lazımdır. 27 Mayıs'tan sonra Türkiye'de işçi hareketleri gelişti, sol akımlar da buna paralel olarak güçlendiği halde, hâlâ faşist İtalya'dan kalma kanunlarla sosyalist basın baskı altında tutulmakta, hemen hergün yeni bir soruşturma, yeni bir dava açılmakta, arka arkaya kitap toplatılmakta, her türlü sındırma yollarına başvurulmaktadır. Fransız Kültür Bakanı Malraux'un eserinin toplatıldığı bir ülkede kendi kendini kontrol» den önce basının özgürlüğünü boğazlayan iktidarlara karşı savaş vermek lazımdır.

Sonra, basın ahlakı denilirken kast edilen nedir? Hangi ahlak savunulacaktır? Her ekonomik düzen kendi ahlak anlayışını da beraberinde getirir... Bugün Türkiye'de egemen olan komprador kapitalizmi talan ve soygun temeli üzerine kurulmuştur. Ahlak anlayışı da buna göredir. Basının ahlakı bakından kontrolü, bu düzende, işte bu ahlak anlayışı üzerine yapılabilir ki, ben bu anlayışın tamamen karşındayım...

Kaldı ki, bugün Türk basını,

LAF
değil
hizmet
AP

Turistik helâl.

bir takım tröstlerin, sermaye gruplarının, ilân sahiplerinin baskısı, kontrolü altındadır. Bir iyi niyetli heyetinin bu kontrolü kırarak, ideal bir ahlak anlayışına dayalı yeni bir kontrol sistemi kurması, asla mümkün olmaz.

Günlü bir kontrol mekanizması, eninde sonunda, kendi çıkarlarından başka hiçbir şey tanımayan sermaye gruplarının, ilân sahiplerinin gazetelere empoze ettiği ahlak dışı yayımlar karşısında susmak zorunda kalacaktır. Bugün cenazesi kaldırılmakta olan Basın Şeref Divanı'nın âkıbetine uğrayacaktır. Yetkilerini kanundan alan bir kontrol mekanizması, yani bir yüce Basın Divanı yada bir Basın Barosu ise, kısa zamanda egemen sınıfların hizmetinde basın özgürlüğünü kısıtlayan bir organ haline gelecektir.

Basın ahlakı, bir düzen meselesidir. Bu düzen değişmedikçe, kamu hizmeti görmek durumundaki gazeteler özel şahısların malı olarak kaldıkça, gazete sahipleri ilân sahiplerine ve kredi kurumlarına boyun kırmak zorunda olacak bu ahlaksızlık sürüp gidecektir... Ancak, emekçi sınıflar siyasal iktidarı ele geçirip sosyalist düzeni kurduktan ve topluma sosyalist ahlakı hâkim

kıldıktan sonradır ki, kamu yarına uygun bir ahlaki kontrol sistemi meydana getirilebilir.

Biz şimdi egemen sınıfların emrindeki siyasal iktidara, onun sahilcılara ve şu anda aramızda bulunan gedikli birliktirlerine karşı esasen bir savaş vermekteyiz. Kurulması düşünülen kontrol müesseseleri, gerçek basın ahlakına giden yolda karşımıza yeni engeller halinde çıkacaktır. Bir sosyalist olarak şimdikiinden farkı bir basın özgürlüğü ve basın ahlakı anlayışına sahip insan olarak, tegebbüsünüzü tamamen karşındayım. Ve sonuna kadar mücadele edeceğim...

Gazeteleri fiilen kontrol eden patronların ve onları etkileyen ilân sahiplerinden büyük kısmının katılmak tenezzülünde dahi bulunmadığı seminerde, Özgüden'in muhalefetine, üniversite öğretim üyelerinden Öztekin Tescun ve Cavit Orhan Tütengün de ciddi endişeler ileri sürmelerine rağmen, yeni bir kontrol organı kurulması, gerekirse bunun kanuni yetkilerle donatılması hususunda seminer üyeleri ittifak etmişlerdir.

Bir özel sektör kuruluşunun öncülüğünde düzenlenen seminerin öngördüğü faşist eğilimli tedbirler, meslek tegekküllerinde de ele alınacaktır.

FAZİLET YARIŞI

Bugünlerde bir kısım basında sistemli bir kampanya başlatılmıştır. Bazı gazeteler, vaktiyle savunuculuklarını yaptıkları bir takım işadamlarına karşı kıyasıya bir yıpratma ve çürütme kampanyasına girişmişlerdir. Belli bir takım büyük işadamlarına karşı girişilen bu kampanyanın esas, bu kiralık basının vaktiyle aldıkları ulufeleri bu kere ya da bu sebepten alamamaları yada az almalarıdır. Santaşçılığa ve sarı basının ölmesi için işleri belli işadamlarının bir an önce ağır haklarını ortaya koymaları ve tedbir almaları, herşeyden önce kendi çıkarlarına yararlı olacaktır.

YORUM

(Akşam - 19.5.1968)

Siz böyle nantak gördünüz mü? Hanları alıp susmak, halkın kandrıyışını görmezlikten gelmek ve hatta bunu görüp gösterenlere karşı çıkmak ayıp değildir, menfaatçilik değildir de, aynı ilân kaynaklarına belki de ebediyen sırt çevirme bahasına halkı savunmak ayıptır ve santajçılıktır... İlân alıp susmuş olanın, reddedip susmamışın karşısına çıkarak fazilet yarışına, selçuluk ne der bilmeniz ama, herhalde kargalar dahi buna gülecektir!...

BEDİİ FAİK

(Dünya - 21.5.1968)

Cehennemlikler!

Müslümanlık ve müslümanlar tehlikededir. Din, iman, mukaddesat tehlikededir. Küfür ve delalet yangınlarının kızıl alevleri memleket ufuklarını baştan başa sarmıştır. Zaman cihada koşma zamanıdır. Sadece kendi keyfî ve rahatını düşündüğü Allah yolunda mahkûla ve camıya çalışmayan alçaktır. Biriktirdikleri, küpe koydukları altınlar, gümüşler, banknotlar, tahviller, hisse senetleri, bonolar onları kurtaramayacaktır. O paralar Cehennem ateşinde kızdırılıp, onların vücutları bonolarla dağıtılacaktır.

MEHMET ŞEVKİ EYGI

(Bugün - 21.5.1968)